

Zavod Republike Slovenije
za zaposlovanje

STROKOVNA IZHODIŠČA ZA LETO 2024

Ljubljana, november 2023

Prikaz pripravljen z orodjem Tagul.

Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje
 Rožna dolina, Cesta IX / 6
 Tel.: (01) 47 90 900
 Fax.: (01) 47 90 262
 Elektronska pošta: gpzrsz@ess.gov.si
 Spletni naslov: <http://www.ess.gov.si/>

Pri pripravi Strokovnih izhodišč so bili upoštevani podatki in viri, znani do 24. oktobra 2023.

Pripravili:
 Martina Rameša, Niko Klun, Romana Mrzlikar, Teja Ficko, Viljem Spruk
 Štabne službe – DP Analitika

© Uporaba gradiva je dovoljena le z navedbo vira

Kazalo

Uvod	4
1 Makroekonomske razmere	5
2 Registrirana brezposelnost.....	9
2.1 Prijave in odjave iz evidence brezposelnih.....	11
2.2 Strukturne značilnosti brezposelnosti	12
2.2.1 Struktura brezposelnih glede na starost	13
2.2.2 Brezposelnost nižje izobraženih	14
2.3 Dolgotrajna brezposelnost	16
3 Denarni prejemki brezposelnih oseb	19
4 Aktivna politika zaposlovanja	21
Zaključek.....	24
Viri.....	25
Priloge.....	26

Uvod

Če je pandemija covida v veliki meri krojila gospodarska gibanja in dogajanje na trgu dela v letih 2020 in 2021, smo v zadnjih dveh letih priča negotovosti, ki je povezana s političnimi razmerami v svetu (Ukrajina, Bližnji vzhod), kar vpliva tudi na rast cen energentov, hrane ter drugega blaga, zaradi česar se ohlaja gospodarska aktivnost v Sloveniji in pomembnejših zunanjetrgovinskih partnericah. Na trgu dela se pozitivna gibanja še naprej nadaljujejo: delovna aktivnost se še vedno povečuje, a se rast umirja. Zmanjšuje se število registriranih brezposelnih, ki je bilo septembra najnižje v obdobju samostojne Slovenije. Zaradi pomanjkanja domače delovne sile k rasti delovne aktivnosti vedno več prispeva zaposlovanje tujih delavcev. Povpraševanje po delavcih se zmanjšuje, iskanje kadra se umirja v večini dejavnosti. Stopnja prostih delovnih mest, ki je kazalnik pomanjkanja delovne sile, se umirja in je pod rekordno ravni iz leta 2022.

UMAR in druge institucije za leto 2024 predvidevajo umiritev gospodarske rasti in manjšo intenzivnost zaposlovanja. Na gospodarsko aktivnost v veliki meri vplivajo napete politične razmere v svetu ter druga negativna tveganja na globalni ravni povezana z vplivi podnebnih sprememb, motnjami v dobavnih verigah in inflacijo. Negotovost v pogojih poslovanja se odraža na trgu dela, vendar zaradi visokega primanjkljaja delovne sile ni pričakovati rasti brezposelnosti; do večje rasti bi prišlo le v primeru hujšega ohlajanja gospodarske aktivnosti. Na rast zaposlenosti poleg pogojev gospodarjenja vplivajo tudi težave z razpoložljivostjo delovne sile. Zaradi zmanjševanja obsega delovno sposobnega prebivalstva se bo nadaljevalo zaposlovanje tujih delavcev. Neskladja med ponudbo in povpraševanjem na trgu dela ostajajo visoka. Število brezposelnih naj bi se po napovedih v naslednjih letih še nadalje znižalo, vendar počasneje kot v zadnjih letih, saj med brezposelnimi ostajajo osebe z večjimi težavami pri nastopu na trgu dela, posledično se poslabšuje struktura brezposelnih.

Ključni izziv na trgu dela bo povečanje delovne aktivnosti ranljivih skupin, predvsem starejših, nižje izobraženih in dolgotrajno brezposelnih, kar zahteva celovit pristop in prilagoditev ukrepov posameznim ciljnim skupinam. Še naprej se bo morala povečevati participacija na trgu dela v starostnih skupinah 55 let in več in tudi pri mladih, kjer je podpovprečna. V Strokovni podlagi za določitev ciljev Slovenije za leto 2030 je navedeno, da bodo v tem desetletju potrebni različni ukrepi v podporo višanju stopnje delovne aktivnosti, kot je zagotavljanje stabilnega in zadostnega obsega finančnih sredstev za izvajanje programov in ukrepov APZ, zvišanje deleža udeležbe odraslih v vseživljenjskem učenju s poudarkom na digitalnih kompetencah, preprečevanje dolgotrajne brezposelnosti in brezposelnosti starejših ipd. Pri tem velja poudariti, da mora biti vodilo za povečanje delovne aktivnosti predvsem načelo vključujočega trga dela.

V programu evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 v Sloveniji, prednostna naloga 6: *Znanja in spretnosti ter odzivni trg dela*, je zapisano »da bo posebno pozornost in prilagojene aktivnosti treba nameniti celotni skupini brezposelnih oseb, še zlasti pa dolgotrajno brezposelnim, starejšim in nižje izobraženim, kot tudi iskalcem zaposlitve ter osebam, katerih zaposlitev oz. samozaposlitev je ogrožena, predvsem z vidika zagotavljanja ustreznih kompetenc za lažji prehod na trg delovne sile ter skrajševanje trajanja brezposelnosti. Predpogoj za učinkovitost ukrepov je ustvarjanje novih in kakovostnejših delovnih mest, za katere bo potrebno posebno pozornost namenjati tudi krepitvi digitalnih kompetenc, znanj za zeleni prehod in krožno gospodarstvo ter za družbeni razvoj nasploh kot tudi dodatnemu oblikovanju ukrepov za spodbujanje zaposlovanja mladih in dolgotrajno brezposelnih«.

Zavod RS za zaposlovanje (v nadaljevanju ZRSZ) se v zadnjih letih uspešno prilagaja spremembam na trgu dela, ki jih je povzročila pandemija, s prilagoditvijo poslovnih procesov ter organizacije dela. Tudi v prihodnosti bodo nenehno prilagajanje dela in globalne spremembe pomenile nove strateške in razvojne izzive za ZRSZ, izzive v smeri modernizacije storitvenega modela, vlaganje v nove tehnologije in znanja

zaposlenih ter krepitev partnerstva in medsebojnega sodelovanja z deležniki na trgu dela. **V Strategiji ZRSZ do leta 2025, ki je bila sprejeta 2021, so glavni cilji** (1) Aktiviranje vsega razpoložljivega delovnega potenciala, (2) Razvoj in implementacija novega storitvenega modela, z razvojem digitalnega poslovanja, prilagoditvijo procesov in pripravo zaposlenih za prehod na nov storitveni model, (3) Krepitev sodelovanja in partnerstva z deležniki, ki so pomembni za uresničevanje strateških smernic ZRSZ ter (4) Povezovanje vseh razvojnih aktivnosti za usklajeno in kakovostno izvajanje strateških smernic ZRSZ, za dvig kakovosti storitev za brezposelne, iskalce zaposlitve in delodajalce.

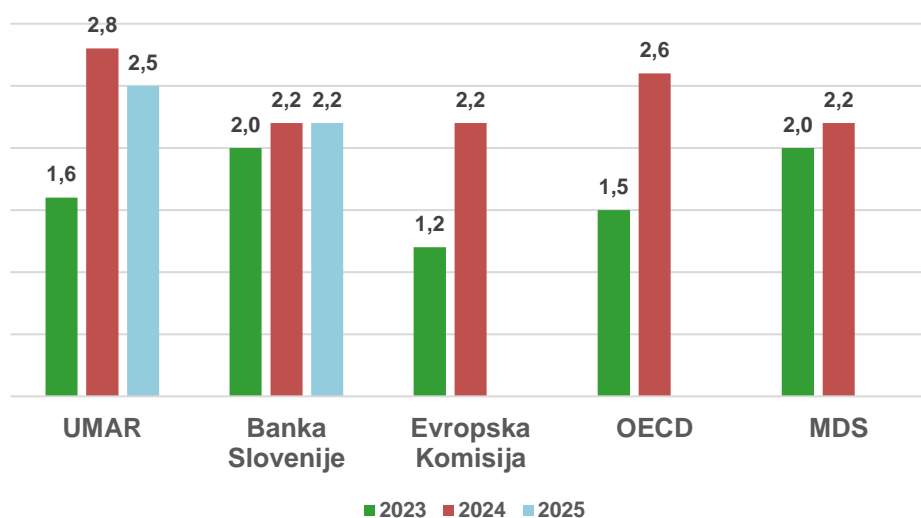
V smeri uresničevanje glavnih ciljev Strategije ZRSZ bomo tudi v letu 2024 prednostno obravnavali osebe, ki potrebujejo dodatno in poglobljeno obravnavo, zastopali ranljive skupine brezposelnih oseb pri delodajalcih in ozaveščali delodajalce o zaposlitvenem potencialu starejših in ranljivih, sodelovali z vsemi deležniki na trgu dela za pokrivanje potreb v dejavnostih, kjer primanjkuje delovne sile, krepili sodelovanje s Centri za socialno delo pri svetovalni obravnavi posameznikov in vključevanju v socialno aktivacijo, sodelovali z deležniki pri razvoju ustreznih programov izobraževanja in usposabljanja za odrasle za premostitev primanjkljaja na trgu dela ter uvedli novo orodje za ujemanje ponudbe in povpraševanja na spletu in pri delu svetovalcev zaposlitve.

1 Makroekonomske razmere

Napovedi slovenskih in mednarodnih institucij glede gospodarske rasti se v zadnjih letih pripravljajo v razmerah velike negotovosti. Gospodarska aktivnost se bo v letu 2023 umirila, kar je posledica negotovih političnih razmer v svetu in ohlajanja gospodarstev v pomembnejših zunanjetrgovinskih partnericah Slovenije. Za letos se napovedi spremembe slovenskega realnega BDP gibljejo od 1,2 % do 2,0 %, v letih 2024 in 2025 lahko pričakujemo rast, višjo od 2 %. Visoka raven delovne aktivnosti se odraža na nizki brezposelnosti, stopnja anketne brezposelnosti bo letos že nižja od 4 % in se bo do leta 2025 znižala na 3,4 %, prav tako pa se bo pod 5 % znižala tudi stopnja registrirane brezposelnosti.

V zadnjih letih na gospodarske razmere močno vplivajo različni notranji in mednarodni dejavniki. Po letih 2020 in 2021, ki jih je v veliki meri krojila pandemija covida, so se razmere v 2022 dodatno zapletle zaradi vojne v Ukrajini, velike odvisnosti evropskih gospodarstev od ruskih energentov in posledično hitro rastjo cen surovin in energije. Vedno pogosteje, tako v Sloveniji kot v drugih državah, prihaja do vremenskih ujm, ki povzročajo precejšnja lokalna oz. regionalna opustošenja (npr. suša, poplave in neurja ipd.) in prek tega vplivajo tudi na pogoje gospodarjenja. UMAR-jeva Jesenska napoved gospodarskih gibanj 2023 je trenutno najnovejša napoved s podrobnimi analizami in napovedmi za slovensko gospodarstvo. UMAR je nekoliko znižal napovedi gospodarske rasti tako za Slovenijo kot za EU. V EU naj bi se BDP letos realno povečal za 0,7 % (pomladanska napoved je bila 0,8 %), v letu 2024 pa naj bi porasel za 1,4 % (pomladanska napoved je bila 1,6 %). Za Slovenijo UMAR napoveduje za letos rast gospodarstva v višini 1,6 %, za 2024 rast 2,8 % in 2025 rast v višini 2,5 %. Gospodarska aktivnost se bo umirila, tako zaradi vplivov višjih stroškov energije na podjetja in gospodinjstva, umirja pa se tudi tuje povpraševanje; za Nemčijo kot najpomembnejšo zunanjetrgovinsko partnerico Slovenije je za leto 2023 napovedano krčenje gospodarske aktivnosti v višini 0,3 %. Šibka bo rast v Avstriji, Franciji in Italiji, 1 % oziroma manj, boljše gospodarske razmere pa bodo v Hrvaški (2,9 %). Za 2024 in 2025 UMAR za vse te države napoveduje gospodarsko rast prek 1 %, za Hrvaško pa prek 2 %.

Slika: Realna rast BDP v Sloveniji, v %, napovedi institucij

Viri:

UMAR: Jesenska napoved gospodarskih gibanj 2023, september 2023

Banka Slovenije: Pregled makroekonomskih gibanj z napovedmi, junij 2023

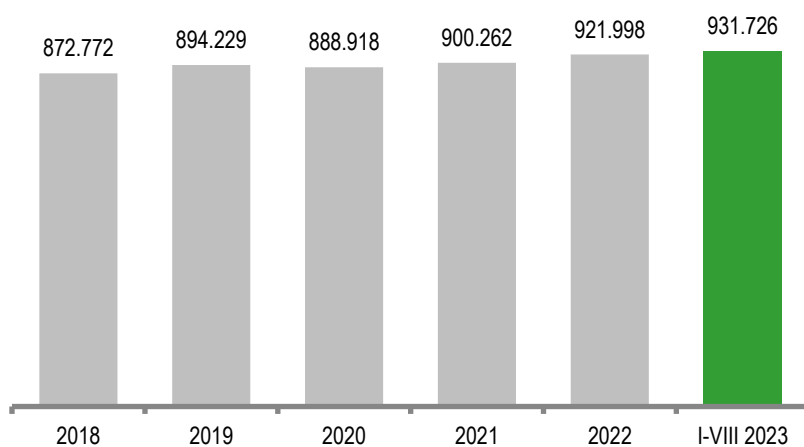
Evropska komisija: European Economic Forecast, Spring 2023, maj 2023

OECD Economic Outlook, Volume 2023, Issue 1, april 2023

MDS: World Economic Outlook: Navigating Global Divergencies, oktober 2023

Število formalno delovno aktivnih v zadnjih letih še vedno narašča, a počasneje kot pred pandemijo covida. V letu 2020 je le-ta vplivala na precejšen padec delovne aktivnosti, v letu 2021 je število delovno aktivnih začelo ponovno naraščati in junija prvič preseglo 900 tisoč delovno aktivnih; tudi letno povprečje je bilo nad to vrednostjo. Do konca leta 2022 je število delovno aktivnih naraslo na več kot 935 tisoč, v povprečju pa je bilo v tem letu delovno aktivnih 921.998 oseb. Rast se nadaljuje tudi v letu 2023, v avgustu je bilo delovno aktivnih 931.249 oseb, 1,0 % več kot v avgustu lani. Večjo rast zaposlenosti bo sicer tudi v prihodnjih letih omejevalo pomanjkanje delovne sile.

Slika: Delovno aktivno prebivalstvo, povprečje leta/obdobja

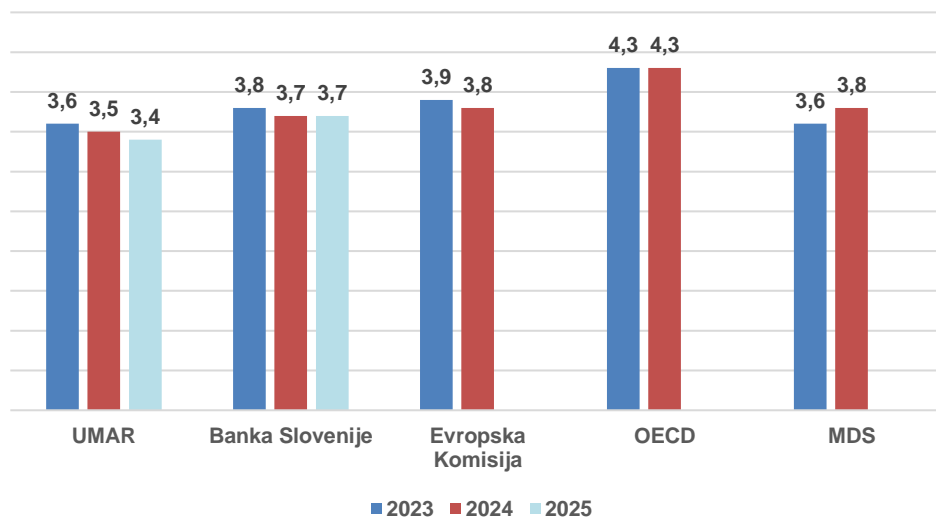

Vir: SURS

Primerjava podatkov o delovno aktivnih po dejavnosti za letošnji in lanski avgust kaže, da se je zaposlenost v večini dejavnosti povečala, nižja je bila le v petih, večinoma manjših dejavnostih. Zmanjšala se je v kmetijstvu (-2,4 %), rudarstvu (-0,5 %), drugih raznovrstnih poslovnih dejavnostih (-0,3 %), dejavnosti javne uprave in obrambe (-0,6 %) ter v zasebnih gospodinjstvih z zaposlenim osebjem (-1,7 %). V povprečju je bilo letos avgusta za 1,0 % več delovno aktivnih kot lani avgusta, nadpovprečno pa je zaposlenost porasla v oskrbi z električno energijo, plinom in paro (+1,3 %), oskrbi z vodo, ravnanju z odpadki in odpadki, saniranju okolja (+2,1 %), gradbeništvu (+2,3 %), gostinstvu (+1,1 %), najvišja rast je bila v informacijskih in komunikacijskih dejavnostih (+5,4 %), v dejavnosti poslovanja z nepremičninami (+2,6 %), strokovnih, znanstvenih in tehničnih dejavnostih (+1,8 %), izobraževanju (+2,2 %), zdravstvu in socialnem varstvu (+2,2 %), v kulturnih, razvedrilnih in rekreacijskih dejavnostih (+2,1 %) in v drugih dejavnostih (+2,9 %).

Ob izrazitem pomanjkanju delovne sile na domačem trgu dela se povečuje zaposlovanje tujih državljanov. Ker primanjkuje zlasti kadra v slabše plačanih poklicih oz. dejavnostih, se zaposlujejo predvsem državljani s področja bivše SFRJ in drugih držav, ki so gospodarsko manj razvite kot Slovenija. SURS podatke o delovno aktivnih tujcih objavlja za dve skupini, za državljane EU in državljane drugih držav, v te podatke pa niso vključeni kmetje. V avgustu letos je bilo med delovno aktivnimi 133.281 tujih državljanov (brez kmetov), predstavljali so 14,3 % vseh delovno aktivnih. Največ jih je bilo iz tretjih držav (115.080 oz. 12,4 %), iz držav članic EU je bila pa 18.201 oseba (2,0 %). Večina jih prihaja iz bližnjih držav (Bosna in Hercegovina, Kosovo, Srbija, Hrvaška, Severna Makedonija). Med dejavnostmi z največ tuje delovne sile izstopa gradbeništvo (47,9 %), nadpovprečen delež pa je bil avgusta še v dejavnosti prometa in skladiščenja (32,8 %), prometu in skladiščenju (32,8 %), gostinstvu (21,4 %), predelovalnih dejavnostih (17,1 %) in dejavnosti poslovanja z nepremičninami (14,8 %).

Slika: Stopnja anketne brezposelnosti, v %

Viri:

UMAR: Jesenska napoved gospodarskih gibanj 2023, september 2023

Banka Slovenije: Pregled makroekonomskih gibanj z napovedmi, junij 2023

Evropska komisija: European Economic Forecast, Spring 2023, maj 2023

OECD Economic Outlook, Volume 2023, Issue 1, april 2023

MDS: World Economic Outlook: Navigating Global Divergencies, oktober 2023

UMAR pojasnjuje, da na veliko pomanjkanje kadra vplivajo ciklični in strukturni dejavniki. Med slednjimi so staranje delovne sile (prehajanje velikega števila zaposlenih v upokojitev), spremembe v strukturi povpraševanja po določenih veščinah, spremembe v selitvenih tokovih in manj ugodne delovne razmere v nekaterih sektorjih oz. poklicih (npr. neugodne delovne ure ali plačilo).

UMAR v jesenski napovedi za letos napoveduje 935,3 tisoč formalno delovno aktivnih, v letu 2024 naj bi poraslo za 1,0 % na 945,0 tisoč, v letu 2025 pa za 0,8 % na 952,7 tisoč. Sočasno z rastjo delovne aktivnosti se zmanjšuje število brezposelnih. V letošnjih devetih mesecih je bilo v povprečju registriranih 49.083 brezposelnih, UMAR za letos napoveduje povprečno brezposelnost v višini 48,8 tisoč, v letu 2024 naj bi se zmanjšala na 46,6 tisoč, v 2025 pa naj bi bilo v povprečju brezposelnih 44,9 tisoč oseb. Stopnja registrirane brezposelnosti naj bi bila letos 5,0 %, v letu 2024 naj bi se zmanjšala na 4,7 %, v letu 2025 pa na 4,5 %. Stopnja anketne brezposelnosti se je lani znižala na 4,0 %, za letos UMAR pričakuje stopnjo v višini 3,6 %, v naslednjem letu naj bi se znižala na 3,5 %, v 2025 pa na 3,4 %. Podobne so tudi napovedi Banke Slovenije, za letos pričakujejo 3,8 % stopnjo anketne brezposelnosti, za naslednji leti pa nekoliko višji kot UMAR, tako za leto 2024 kot za 2025 v višini 3,7 %.

V Napovedniku zaposlovanja, ki ga dvakrat letno izvaja ZRSZ, so delodajalci za drugo polovico leta 2023 napovedali rast zaposlenosti za 2,7 %. Najbolj spodbudne so bile napovedi v gradbeništvu, gostinstvu, dejavnosti poslovanja z nepremičninami in drugih raznovrstnih poslovnih dejavnostih, zmanjšanja niso napovedali delodajalci v nobeni dejavnosti. Raziskovanje je bilo izvedeno v aprilu in maju, v vzorec pa so bili zajeti delodajalci z 10 in več zaposlenimi. Kljub nestanovitnim razmeram poslovanja, je bilo spomladi še 28,6 % delodajalcev optimističnih, da se bo v drugi polovici leta povpraševanje po njihovih izdelkih oz. storitvah povečalo, najbolj optimistični pa so bili delodajalci iz gostinstva, zdravstva in socialnega varstva, gradbeništvu ter drugih raznovrstnih poslovnih dejavnosti. V zadnjih letih narašča delež delodajalcev, ki ima težave pri zaposlovanju. Več kot polovica delodajalcev (55,8 %) se je srečevalo s pomanjkanjem ustreznega kadra, največkrat voznikov težkih tovornjakov, varilcev, zidarjev, delavcev za preprosta dela v predelovalnih dejavnostih in prodajalcev. Delodajalci so najpogosteje ocenjevali, da je pomanjkanje v največji meri posledica dejstva, da kadra na trgu dela ni, tak odgovor je izbralo tri četrtine delodajalcev s težavami pri iskanju kadra. Posledično delodajalci najpogosteje podaljšujejo postopke iskanja delavcev oz. delavce iščejo v tujini. Že zaposleni delavci morajo delati več, delodajalci se poslužujejo zunanjih izvajalcev oz. iščejo notranje rezerve.

2 Registrirana brezposelnost

Gospodarska aktivnost se umirja, vendar večjih pretresov na trgu dela ne pričakujemo. **Nižanje števila registriranih brezposelnih oseb je pričakovati tudi v prihodnjem letu, a se bo upadanje registrirane brezposelnosti upočasnilo.** Po napovedih bodo v prihodnjih letih demografske spremembe vse bolj vplivale na trg dela, pomanjkanje domače delovne sile bo povečevalo pritisk na zaposlovanje tujih delavcev.

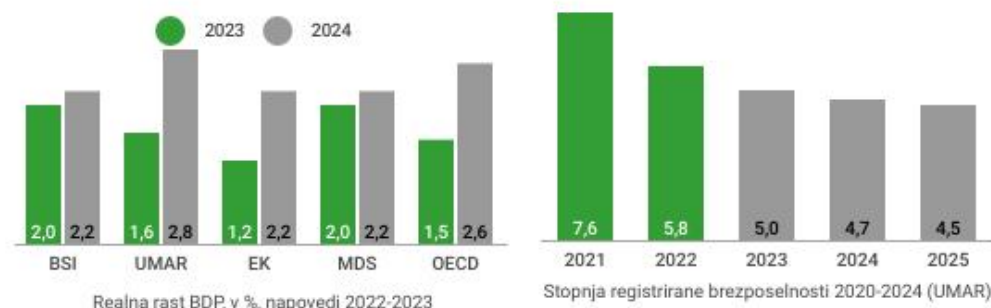
Pandemija covid-19 ni bistveno vplivala na registrirano brezposelnost. Že v letu 2021 se je začela zniževati, pozitiven trend se nadaljuje tudi v letih 2022 in 2023. Tako je bilo konec septembra 2023 registriranih 45.999 brezposelnih oseb, kar je za 11,6 % manj kot septembra 2022. Povprečno število registriranih brezposelnih je bilo v obdobju od januarja do septembra 2023 v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta nižje za 15,3 %.

Preglednica: Gibanje registrirane brezposelnosti

Leto / obdobje	Registrirana brezposelnost		Indeks na predhodno obdobje		Stopnja registrirane brezposelnosti, povprečje (v %)
	Konec obdobja	Povprečje obdobja	Konec obdobja	Povprečje obdobja	
2020	87.283	85.003	115,9	114,6	8,7
2021	65.969	74.316	75,6	87,4	7,6
2022	53.181	56.665	60,9	66,7	5,8
I-IX 2023*	45.999	49.083	88,4	84,7	5,0

* Podatki za leto 2023 so stanje september 2023 ali za obdobje januar - september 2023. Pri medletnih primerjavah je uporabljeno ustrezno obdobje ali stanje preteklega leta. Izjema je povprečna stopnja registrirane brezposelnosti, kjer je podatek za obdobje januar - avgust 2023.

TRG DELA 2023-2025

REGISTRIRANA BREZPOSELNOST, SEPTEMBER 2023

45.999 registriranih brezposelnih oseb

32,6 % nizko izobraženih

39,3 % starejših (50 let ali več)

46,6 % dolgotrajno brezposelnih

Priporočila

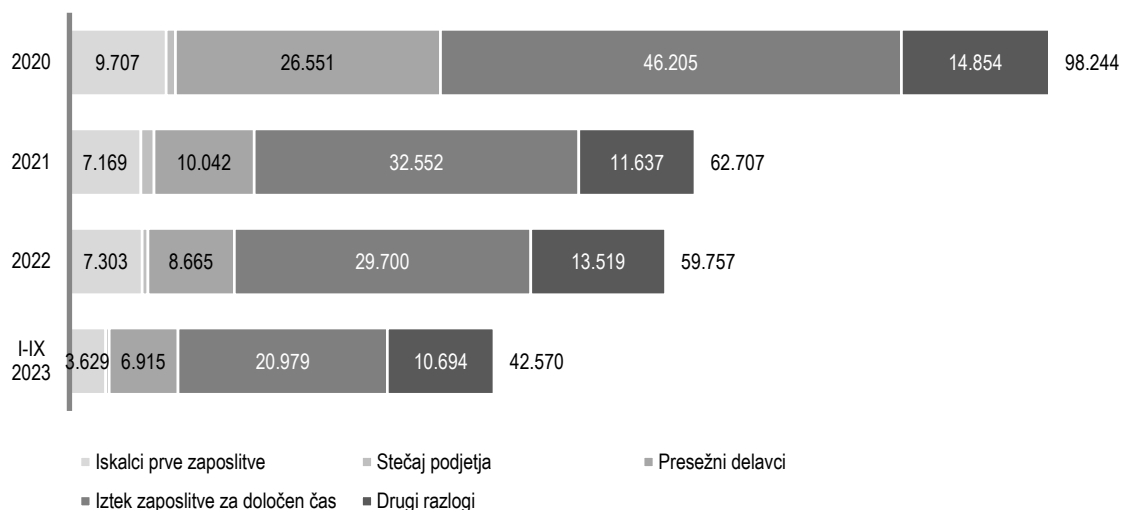
- Prilagojene aktivnosti za skupine brezposelnih oseb, še zlasti pa dolgotrajno brezposelnim, starejšim in nizko izobraženim, kot tudi iskalcem zaposlitve ter osebam, katerih zaposlitev oz. samozaposlitev je ogrožena, predvsem z vidika **zagotavljanja ustreznih kompetenc** za lažji prehod na trg delovne sile ter **skrajševanje trajanja brezposelnosti**.
- **Hitro odzivni programi APZ** glede na potrebe trga dela.
- Ustrezna **izobraževanja in usposabljanja** ter promocija **vseživljenjskega učenja** in **izboljšanja digitalne pismenosti** z namenom povečanja zaposlitvenih možnosti (starejših in nizko usposobljenih) delavcev.
- Vlaganje v razvoj kompetenc, znanj in spretnosti za **prožno prilagajanje** hitrim spremembam na trgu dela.
- **Spodbujanje zaposlovanja** v spolno netipičnih poklicih in deficitarnih poklicih,
- Izboljšanje sistema **varne prožnosti** ter zmanjševanje pasti brezposelnosti in neaktivnosti, še posebno na območjih z visoko brezposelnostjo,
- **Prilagajanje delovnih mest** in organizacije dela demografskim, tehnološkim in podnebnim spremembam.
- **Sinergijsko delovanje in povezovanje vseh deležnikov** za izboljšanje stanja na trgu dela in na področju socialnega varstva ter zdravstvenega sistema.

Vir: Banka Slovenije (BSI), Evropska komisija (EC), Mednarodni denarni sklad (IMF), Organizacija za ekonomsko sodelovanje in razvoj (OECD), Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (MDDSZ), Urad za makroekonomske analize in razvoj (UMAR), Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje (ZRSZ)

2.1 Prijave in odjave iz evidence brezposelnih

Obsega prijav in odjav iz evidence brezposelnih opredeljujeta dinamiko trga dela. Večji obseg tokov v in iz brezposelnosti kaže na večjo dinamiko in fleksibilnost trga dela. Večje število prijav in odjav se praviloma odraža v krajšem času brezposelnosti, presežek prijav pa, četudi kratkoročno, lahko skrajša povprečni čas brezposelnosti, dolgoročno vpliva na poslabšanje strukture brezposelnosti.

Slika: Prijave v registrirano brezposelnost glede na vzrok prijave

V prvih devetih mesecih 2023 se je v evidenco brezposelnih na novo prijavilo 42.570 oseb, 0,6 % manj kot v enakem obdobju lani. Med novoprijavljenimi se je glede na primerljivo obdobje lani povečalo le število prijav presežnih delavcev (za 7,9 %), upadlo pa je število prijav iskalcev prve zaposlitve (za 0,9 %), število prijavljenih zaradi izgube zaposlitve za določen čas (za 6,0 %) ter zaradi stečaja ali likvidacije podjetja (za 21,2 %).

Negotove razmere na trgu dela najbolj vplivajo na nekatere skupine brezposelnih oseb, še posebej ranljive (starejši, dolgotrajno brezposelni, nižje izobraženi, mladi), kar bo zahtevalo prilagojene aktivnosti in celosten pristop.

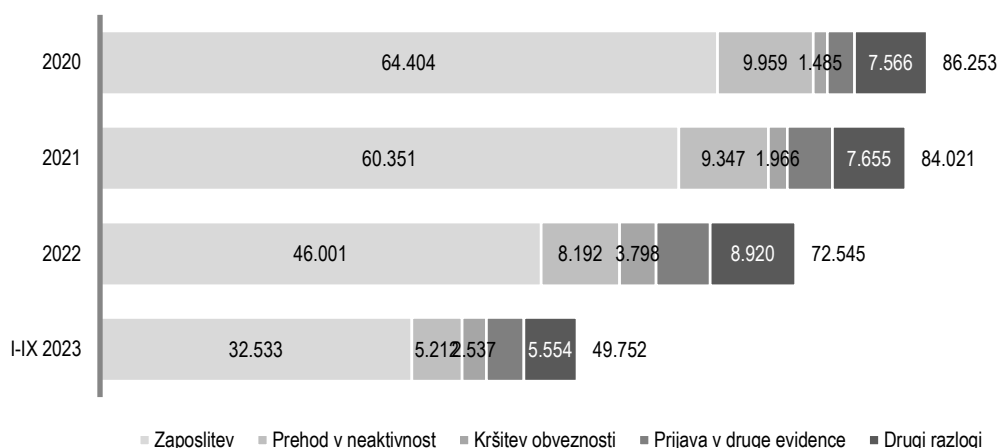
Po priporočilih OECD in Evropske komisije, bo potrebno **povečati zaposljivost nizko usposobljenih in starejših delavcev z izboljšanjem ustreznosti izobraževanja in usposabljanja za potrebe trga dela ter z ukrepi vseživljenjskega učenja in aktivacijskimi ukrepi, vključno z izboljšanjem digitalne pismenosti.**

Rast zaposlenosti in posledično upad brezposelnosti se praviloma odraža na zmanjševanju odjav iz brezposelnosti kot posledica manj prijav novih brezposelnih in težjega zaposlovanja že prijavljenih brezposelnih, ki potrebujejo več pomoči oz. bolj poglobljeno podporo pri iskanju nove zaposlitve.

Zaradi neuskladenosti povpraševanja in ponudbe delovne sile ter demografskih trendov se je v zadnjih dveh letih zmanjšal tudi delež zaposlitev v skupnih odjavah, in sicer je delež zaposlitev v letu 2023 znašal le 65,4 % (64,7 % v enakem obdobju lani, pred tem je bil nad 70,0 %). Zmanjšalo se je tudi skupno število zaposlitev, v prvih devetih mesecih letos se je zaposlilo 32.533 brezposelnih oseb, kar je za 11,3 % manj kot v primerljivem obdobju lani.

Največ brezposelnih oseb se je zaposlilo v predelovalnih dejavnostih (4.471), trgovini, vzdrževanju in popravilu motornih vozil (3.781), izobraževanju (3.193), gradbeništvu (3.145) ter drugih raznovrstnih poslovnih dejavnostih (2.533). Največji upad odjav v zaposlitev glede na lansko primerljivo obdobje je bil v predelovalnih dejavnostih (-20,5 %).

Slika: Odjave iz registrirane brezposelnosti po vzroku odjave

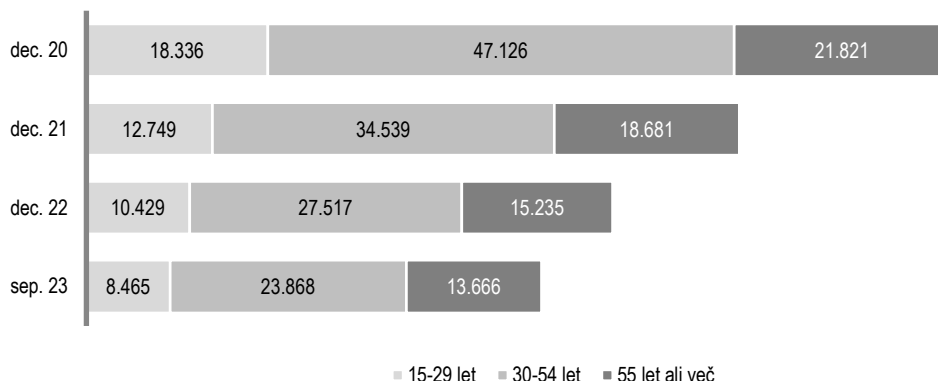
Med leti se struktura odjav bistveno ne spreminja; tudi letos so najbolj zastopani deleži odjav zaradi zaposlitve oz. samozaposlitve (65,4 %), prehoda v neaktivnost (10,5 %) – med temi največ zaradi upokojitve, pridobitve starševskega nadomestila, vključitve v redno šolanje, 5,1 % jih ZRSZ odjavi zaradi kršitve obveznosti, 7,9 % se jih odjavi zaradi prehoda v druge evidence (začasno nezaposljivi), 11,2 % pa se jih je odjavilo zaradi drugih razlogov - na primer lastna volja.

2.2 Strukturne značilnosti brezposelnosti

Največji izziv za ZRSZ predstavljajo naslednji vidiki brezposelnosti: brezposelnost starejših, brezposelnost nižje izobraženih, dolgotrajna brezposelnost ter brezposelnost mladih. Pogosto brezposelne na trgu dela ovirajo tudi kombinacije različnih omejitev.

Trg dela v zadnjih letih doživlja bistvene spremembe. Nestabilnost zaposlitev in nenehno prilagajanje znanj pomeni velik izziv tako za posameznika kot za družbo. Ključna vloga ZRSZ bo opolnomočenje iskalcev zaposlitve pri različnih prehodih na trgu dela (iz izobraževanja na trg dela, iz brezposelnosti v zaposlitev oziroma med različnimi zaposlitvami). Med brezposelnimi z več težavami pri zaposlovanju so starejši (stari 50 let ali več), dolgotrajno brezposelni, brezposelni brez izobrazbe, invalidi, osebe z zdravstvenimi oz. drugimi omejitvami in mladi (stari do 29 let).

Slika: Registrirane brezposelne osebe po starosti

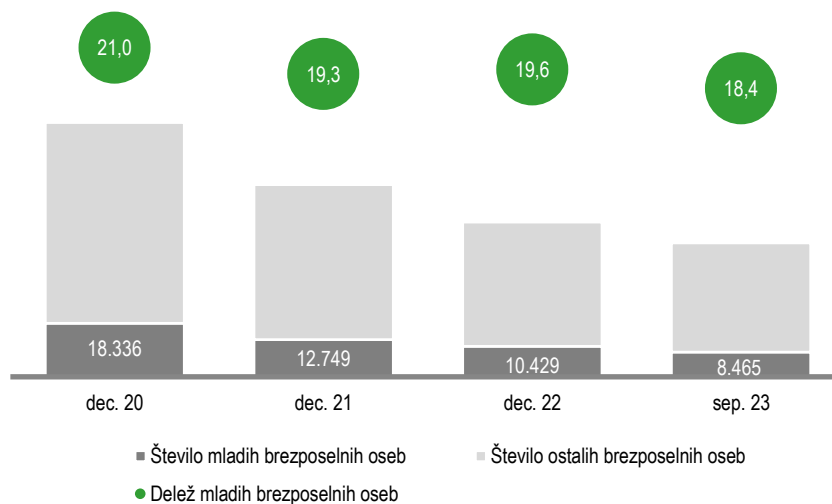

2.2.1 Struktura brezposelnih glede na starost

Uspešnost **mladih (15 do 29 let)** pri prvem vključevanju na trg dela oz. iskanju zaposlitve po zaključku šolanja je izrednega pomena za nadaljnji razvoj karierne poti. Mladi zaradi pomanjkanja (formalnih) izkušenj težko najdejo ustrezno zaposlitev, poleg tega pa pogosto delajo v prekarnih oz. fleksibilnih zaposlitvah, zato so ob nastopu krize običajno prvi, ki izgubijo zaposlitev.

Konec septembra letos je bilo na ZRSZ prijavljenih 8.465 brezposelnih mladih, kar predstavlja manj kot petino (18,4 %) skupne brezposelnosti in 8,5 % znižanje v primerjavi z lanskim septembrom.

Slika: Število in delež mladih brezposelnih, stanje konec leta/meseca

Starejši brezposelni na trgu dela predstavljajo ranljivo skupino, v primerjavi z drugimi starostnimi skupinami brezposelnih imajo še dodatne ovire, saj so pri zaposlovanju zaznamovani s starostjo, pogosto slabšo izobrazbo, manjšo fleksibilnostjo, zaradi večje prisotnosti zdravstvenih težav in invalidnosti (več kot četrtnina starejših brezposelnih ima status invalidne osebe) pa se jim pripisuje tudi nižja produktivnost. V veliki meri so starejši izpostavljeni tudi dolgotrajni brezposelnosti (dolgotrajno brezposelni predstavljajo približno dve tretjini brezposelnih starejših).

V letošnjem septembru je bilo med brezposelnimi 19.345 oseb, starih 50 let ali več, kar predstavlja 39,4 % celotne registrirane brezposelnosti. Število brezposelnih starejših se v zadnjih letih znižuje, vendar počasneje kot v ostalih starostih skupinah, zato njihov delež narašča.

Preglednica: Starejše brezposelne osebe (50 let ali več), 2020-2023

Leto / obdobje	Ø 2020	Ø 2021	Ø 2022	Ø I-IX 2023
50 let ali več, skupaj	31.023	28.208	22.305	19.345
delež med vsemi BO, v %	36,5	38,0	39,4	39,4
50 do 54 let	9.079	7.669	5.645	4.828
55 do 59 let	13.673	12.166	9.419	7.998
60 let ali več	8.272	8.372	7.241	6.518
starejši dolgotrajno brezposelni	18.265	18.021	13.853	10.924
delež med vsemi DBO, v %	48,1	44,5	46,0	47,7
starejši nizko izobraženi	9.841	8.840	6.694	5.663
delež med vsemi nizko izobraženimi, v %	37,3	37,7	37,2	35,5

2.2.2 Brezposelnost nižje izobraženih

Nižje izobražene so osebe, ki imajo samo dokončano osnovno šolo ali manj. Z nizko izobrazbo je precej omejen tudi nabor poklicev, ki jih oseba lahko opravlja, saj se nižje izobraženi praviloma zaposlujejo na delovnih mestih s težjimi delovnimi pogoji, kjer imajo prednost mlajši iskalci, medtem ko je nizka izobrazba pogostejša med starejšimi, ki pa težje opravljajo fizična dela.

Med najpogostejše poklice nižje izobraženih brezposelnih so se letos septembra uvrstili sledeči:

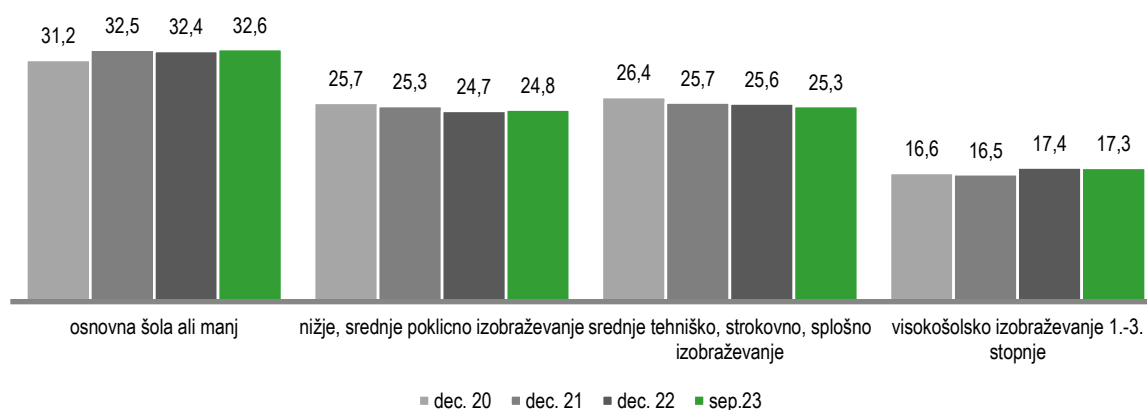
- Delavci za preprosta dela v predelovalnih dejavnostih
- Čistilci, strežniki in gospodinjski pomočniki ipd. v uradih, hotelih in drugih ustanovah
- Drugi delavci za preprosta dela
- Pometači ipd.
- Kuhinjski pomočniki

Osebe z nižjo izobrazbo so pred nastankom brezposelnosti opravljale še poklice, za katere se sicer predpostavlja raven poklicne izobrazbe: natakari in prodajalci.

Vključevanje nižje izobraženih na trg dela je praviloma težje kot za ostale skupine brezposelnih, saj se število primernih delovnih mest iz leta v leto znižuje. Nižje izobraženi praviloma zaposlitev iščejo dlje; brezposelni z vsaj poklicno izobrazbo so bili v letošnjem septembru v povprečju brezposelni 26,8 meseca, nižje izobraženi pa skoraj sedem mesecev več, in sicer 33,5 mesecev.

Septembra 2023 je bilo med brezposelnimi 15.007 oseb z nižjo izobrazbo (32,6 % vseh), kar je za 9,0 % manj kot septembra 2022. Med vsemi brezposelnimi z nižjo izobrazbo so izstopali dolgotrajno brezposelni (50,1 %) in starejši od 50 let (34,7 %).

Slika: Brezposelni po doseženi ravni izobrazbe, v %, stanje konec leta/meseca

Zaposlovanje mladih

Mladi se pogosto srečujejo s težavami pri vstopu na trg dela, zato je v juliju 2020 Evropska komisija objavila sveženj za podporo zaposlovanju mladih, med njimi tudi predlog Priporočila Sveta o okrepljenem jamstvu za mlade „Most do delovnih mest – okrepitev jamstva za mlade«. Le-ta priporoča, da se vsem mladim, starim od 15 do 29 let, v štirih mesecih po nastopu brezposelnosti ali po prenehanju formalnega izobraževanja, ponudi kakovostno zaposlitev, nadaljnje izobraževanje, vajeništvo ali pripravništvo, kar je v skladu z načelom 4. evropskega stebra socialnih pravic. Program OP EKP 2021-2027 poudarja, da je ključno na eni strani zagotavljanje socialne varnosti zaposlenim v nestandardnih oblikah dela, odpravljanje prikritih delovnih razmerij in prekarizacije dela, na drugi strani pa ustvarjanje novih in kakovostnejših delovnih mest ter oblikovanje ukrepov za spodbujanje zaposlovanja mladih in dolgotrajno brezposelnih.

Zaposlovanje starejših

Stopnja zaposlenosti starejših oseb je v Sloveniji med najnižjimi v EU. Slovenija skuša z različnimi ukrepi starejše zadržati na trgu dela: ukrepi APZ, namenjeni vključevanju starejšim, interventni zakon o zaposlovanju starejših (oprostitvev plačila prispevkov za delodajalca, ki zaposli starejšo osebo), spodbude za starejše, ki kljub izpolnitvi pogojev za upokojitev ostanejo na delovnem mestu, z novejšimi ukrepi pa se predvsem spodbuja prilagajanja podjetij starejšim zaposlenim. Pri prehodu starejših iz brezposelnosti v zaposlitev je načeloma potrebna bolj poglobljena oz. dodatna podpora in tudi pridobitev dodatnih kompetenc. Vse bolj se poudarja vseživljenjsko učenje, ki bi povečalo zaposljivost starejših oseb ter krepitev digitalnih kompetenc starejših.

Zaposlovanje nižje izobraženih

Že samo pomanjkanje veščin in znanj nižje izobraženih brezposelnih oseb se praviloma povezuje še z dolgotrajno brezposelnostjo, kar vpliva na to, da so nižje izobraženi bistveno dalj časa brez zaposlitve in so tudi bistveno manj konkurenčni na trgu dela. Vse to kaže na potrebnost vključevanja nižje izobraženih v nadaljevanje izobraževanja, vseživljenjsko učenje in na drugi strani vključevanje nižje izobraženih brezposelnih oseb v ukrepe APZ, predvsem v tiste, ki omogočajo pridobivanje novih znanj in kompetenc, kar bi bistveno povečalo možnosti zaposlovanja te skupine brezposelnih.

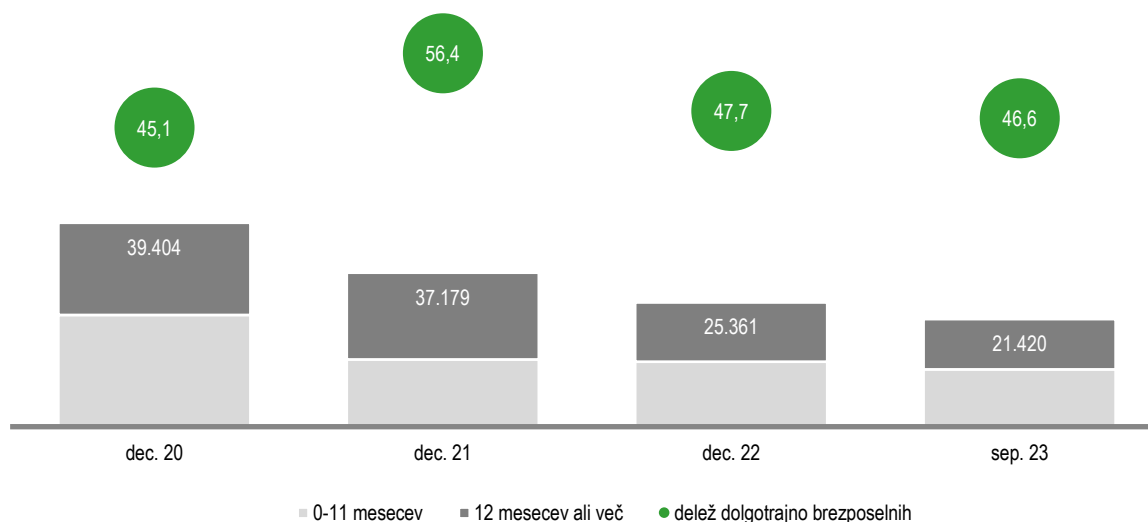

2.3 Dolgotrajna brezposelnost

Ena ključnih težav tako evropskega kot slovenskega trga dela je visok delež dolgotrajno brezposelnih. Zaradi velikega pomanjkanja delavcev lahko še nadalje pričakujemo, da bodo delodajalci bolj pripravljeni zaposlovati dolgotrajno brezposelne, vendar bo zmanjševanje njihovega števila počasnejše kot upad skupne brezposelnosti, kar bo vplivalo na naraščanje deleža dolgotrajno brezposelnih oseb.

Dolgotrajno brezposelne osebe so osebe, ki so že eno leto ali več prijavljene v evidenci brezposelnih oseb. Dolgotrajna brezposelnost ima negativne posledice tako s socialnega kot ekonomskega vidika za posameznika in družbo v celoti, saj te osebe z izgubo stika s trgom dela izgubljajo ekonomsko neodvisnost, motivacijo, kompetence, vse manj so socialno vključene in aktivne.

Slika: Registrirano brezposelni po trajanju brezposelnosti ter delež dolgotrajno brezposelnih

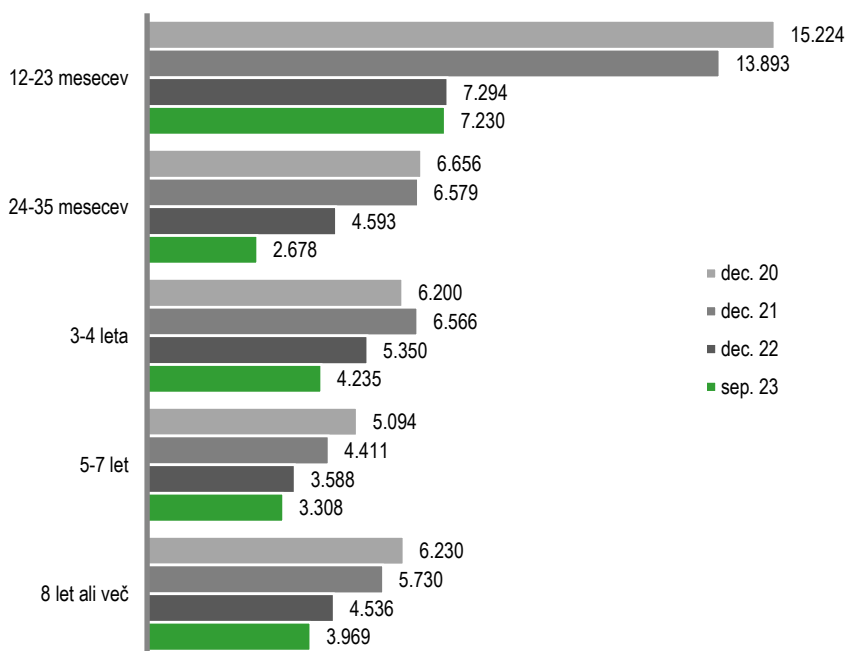

Navkljub visokemu povpraševanju po delavcih se praviloma hitreje zaposlujejo osebe, ki so krajši čas brezposelne, dolgotrajno brezposelni pa ostajajo prijavljeni pri ZRSZ, saj delodajalci praviloma pri zaposlovanju novih sodelavcev dajejo prednost osebam, ki so še nedavno bile v stiku s sfero dela.

Konec septembra 2023 je bilo med brezposelnimi 21.420 oz. 46,6 % dolgotrajno brezposelnih. Med dolgotrajno brezposelnimi osebami po trajanju brezposelnosti prevladujejo izrazito dolgotrajno brezposelne osebe, ki so v evidenco vpisane že 24 mesecev ali več. Ob koncu letošnjega septembra je bilo med brezposelnimi 14.190 oseb, ki so brezposelne najmanj 2 leti oz. 66,2 % vseh dolgotrajno brezposelnih. Izpostavljenost dolgotrajni brezposelnosti je različna, praviloma so v težjem položaju osebe z lastnostmi, zaradi katerih so manj konkurenčne, saj jim le-te otežujejo vstop na trg dela: med dolgotrajno brezposelnimi je bilo septembra letos 5.745 invalidov (26,8 %), 7.512 z osnovnošolsko izobrazbo ali manj (35,1 %) ter 10.183 starih 50 let ali več (47,5 %).

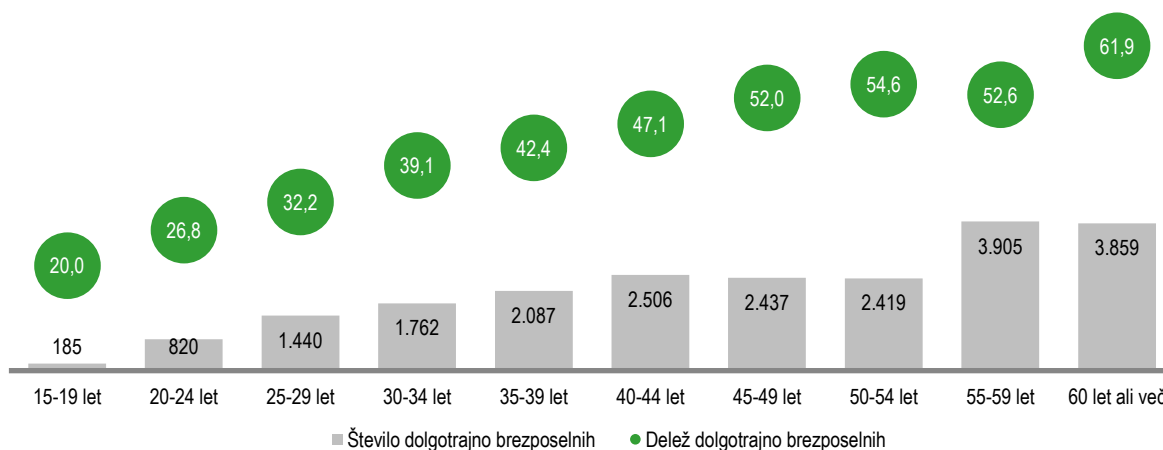

Slika: Dolgotrajno brezposelni po trajanju brezposelnosti

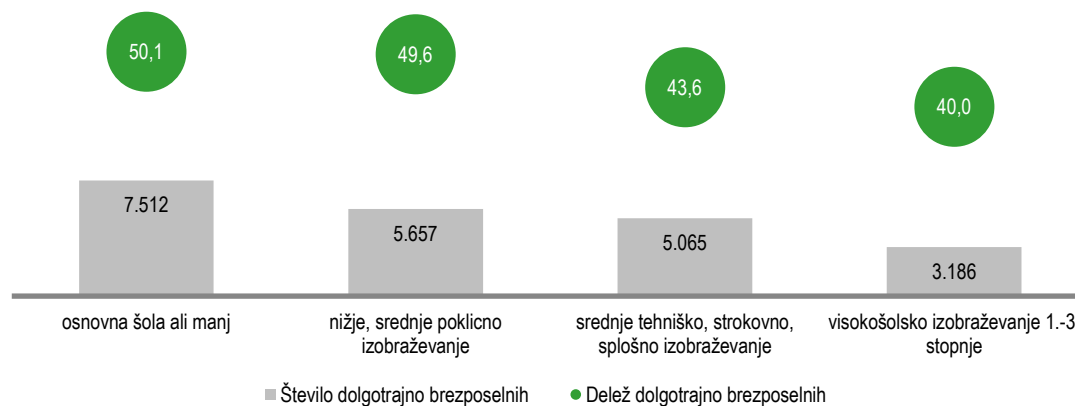
Med vsemi brezposelnimi je septembra letos delež dolgotrajno brezposelnih oseb znašal 46,6 %, nižji je med mlajšimi kategorijami, višji pa pri starejših. Pri starih manj kot 20 let je bila dolgotrajno brezposelna 1 od 5 oseb, med starimi od 45 do 49 let pa je bilo dolgotrajno brezposelnih že več kot polovica.

Slika: Dolgotrajno brezposelni po starosti ter njihov delež v starostnih razredih, v %, september 2023

Raven dosežene izobrazbe brezposelne osebe vpliva na izpostavljenost dolgotrajni brezposelnosti, saj se delež dolgotrajne brezposelnosti niža z višanjem ravni izobrazbe. Ob koncu septembra 2023 je bilo med nižje izobraženimi 50,1 % dolgotrajno brezposelnih, medtem ko je bilo med brezposelnimi s terciarno izobrazbo 40,0 % dolgotrajno brezposelnih.

Slika: Dolgotrajno brezposelni po ravni izobrazbe ter njihov delež na posamezni ravni, v %, september 2023

Za zagotavljanje delovne sile ob pričakovanih demografskih spremembah oz. staranju prebivalstva je čim hitrejša aktivacija in vključevanje dolgotrajno brezposelnih na trg dela nujno za preprečevanje tveganja odvisnosti od socialnih prejemkov zaradi brezposelnosti ter za prenos in integracijo v procesu izobraževanja ali usposabljanja pridobljenih znanj in veščin v delovno okolje. Za aktivacijo mladih in v še večji meri starejših dolgotrajno brezposelnih je potrebno vložiti veliko naporov, pogosto pa je potrebno tudi osveščati delodajalce o pozitivnih vidikih zaposlovanja teh težje zaposljivih oseb.

V začetku leta 2016 je Svet EU na pobudo EK izdal priporočila za integracijo dolgotrajno brezposelnih na trg dela, ki so še vedno aktualna. Med predlaganimi ključnimi priporočili so spodbujanje prijave iskalcev zaposlitve na zavodu in močnejša usmerjenost ukrepov vključevanja na trg dela, med drugim s tesnejšo povezavo z delodajalci, individualna obravnava in ocena ter ponudba pogodbe o vključitvi v zaposlovanje najpozneje 18 mesecev po prijavi.

Na podlagi priporočil je ZRSZ izdelal **Strategijo dela z DBO**, ki vključuje preventivne aktivnosti, namenjene preprečevanju nastanka dolgotrajne brezposelnosti, kurativne aktivnosti, namenjene reševanja nastale situacije dolgotrajne brezposelnosti ter aktivnosti, namenjene iskanju sistemskih rešitev in sodelovanju z drugimi deležniki na trgu dela (delodajalci, CSD, NIJZ in drugimi nacionalnimi in lokalnimi institucijami), kamor sodi tudi kreiranje APZ ukrepov, glede na potrebe.

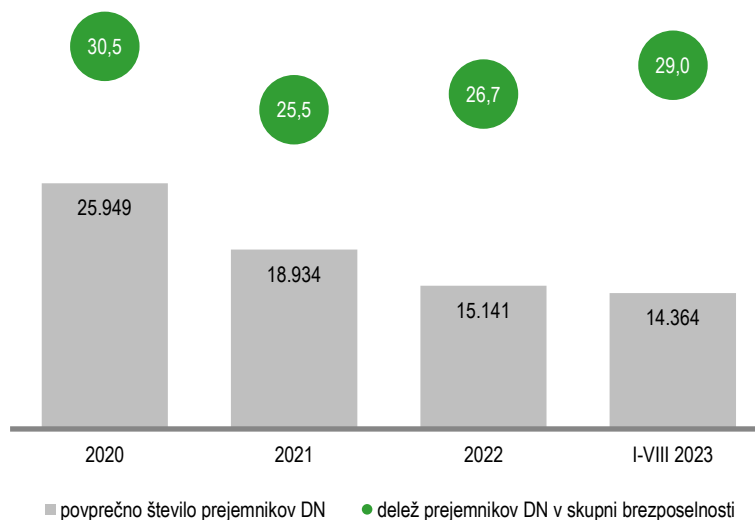
Za doseganje ciljev Akcijskega načrta Evropskega stebra socialnih pravic in nacionalnih ciljev Slovenije 2030 bodo ukrepi usmerjeni predvsem v zmanjšanje dolgotrajne brezposelnosti in brezposelnosti nizko izobraženih ter podaljševanje delovne aktivnosti predvsem starejših, pri katerih bo ključnega pomena vključenost v vseživljenjsko učenje za potrebe prilagajanja digitalizaciji in avtomatizacij delovnih mest.

3 Denarni prejemki brezposelnih oseb

Število prejemnikov denarnega nadomestila in denarno socialne pomoči se zmanjšuje. Ob tem delež prejemnikov DN v skupni brezposelnosti narašča, delež prejemnikov DSP pa je stabilen. Ker so prejemniki pogosto starejši in dolgotrajno brezposelni, bo potrebno več napora za njihov uspešen povratek na trg dela.

Število prejemnikov denarnega nadomestila se je v zadnjih letih zmanjšuje, a zaradi podpovprečnega zmanjšanja delež prejemnikov v skupni brezposelnosti narašča. V letu 2020 je povprečno število prejemnikov, po večletnem zmanjševanju, precej naraslo kot posledica turbulentnih razmer v času pandemije covida. S ponovno oživitvijo gospodarstva se je število prejemnikov začelo zmanjševati, do avgusta 2023 se je zmanjšalo na 14.095 oseb. Na samo število prejemnikov vplivajo sezonski dejavniki, poveča se v jesenskih mesecih, ko je med brezposelnimi več oseb, ki se jim je iztekla zaposlitev za določen čas; večinoma so to brezposelni iz gradbeništva in predelovalnih dejavnosti. Število se izrazito zmanjša v marcu in aprilu, v juliju in avgustu pa ponovno naraste, zaradi izteka zaposlitev za določen čas, tokrat predvsem iz dejavnosti izobraževanja. Prejemniki DN so v prvih osmih mesecih letos predstavljali 29,0 % vseh brezposelnih, ta delež pa v zadnjih letih narašča v preteklosti se je večinoma gibal na ravni okrog 25 %.

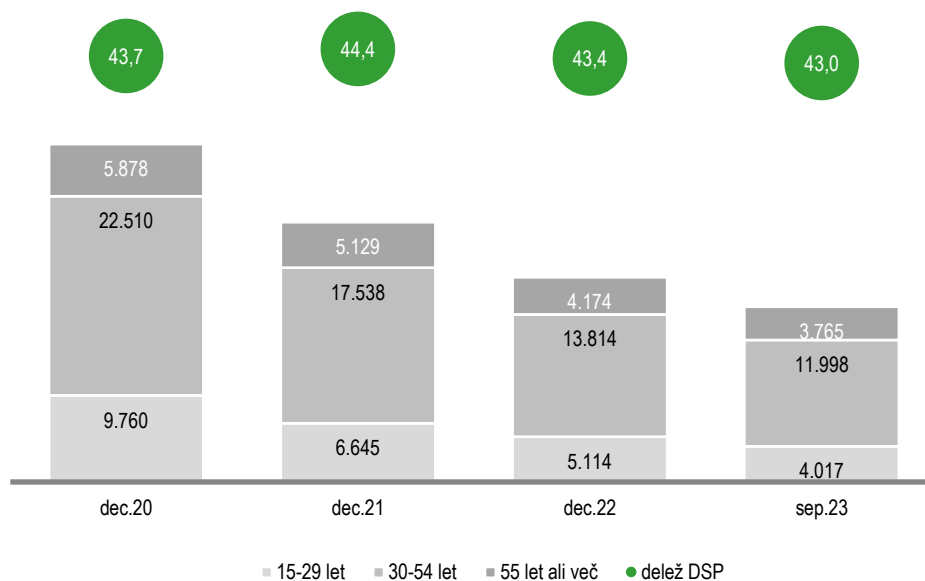
Slika: Prejemniki denarnega nadomestila

Večino prejemnikov DN predstavljajo starejši, saj so zaradi daljše zavarovalne dobe pogosteje upravičeni do daljših priznanih pravic. Upravičenci, ki so stari 58 let in več in imajo več kot 28 let zavarovalne dobe, so upravičeni do prejemanja DN v dolžini 25 mesecev. Skoraj polovico (6.976 oseb oz. 49,5 %) prejemnikov v letošnjem avgustu tako predstavljajo stari 55 let in več, v tej starostni skupini pa je DN prejela skoraj polovica (49,8 %) registriranih brezposelnih oseb. Med mladimi do 29 let je tako število kot delež prejemnikov najnižji, prejemnikov je bilo 1.627, med vsemi mladimi pa je DN prejel le vsak peti (19,2 %). Tudi v srednji generaciji, od 30 do 54 let je delež prejemnikov nizek. Samih prejemnikov je bilo 5.492, predstavljali pa so 22,1 % te starostne skupine.

Starejših je med prejemniki veliko in običajno imajo daljše obdobje priznane pravice. Prejemnikov v starosti od 55 do 59 let je bilo v letošnjem avgustu 3.622, 60 let in več pa je bilo starih 3.354. Večina teh oseb je imela priznano pravico za 12 mesecev in več; skupaj jih je bilo v starosti 55 let in več 6.118 oz. 87,7 % med prejemniki v tej starostni skupini. Starejši se v manjšem obsegu zaposlujejo, pogosteje so tudi dolgotrajno brezposelni, kar pomeni, da praviloma pravico do DN v celoti izkoristijo, razen če se prej upokojijo. To velja zlasti za osebe, stare 60 let in več. Prejemniki v starosti do 29 let imajo najpogosteje priznano pravico za 3 mesece, s starostjo pa imajo brezposelni tudi daljša obdobja priznane pravice, tako da se med starimi 50 do 54 let pojavijo že tudi prejemniki s priznano pravico 19 mesecev.

Slika: Upravičenci do DSP po starosti

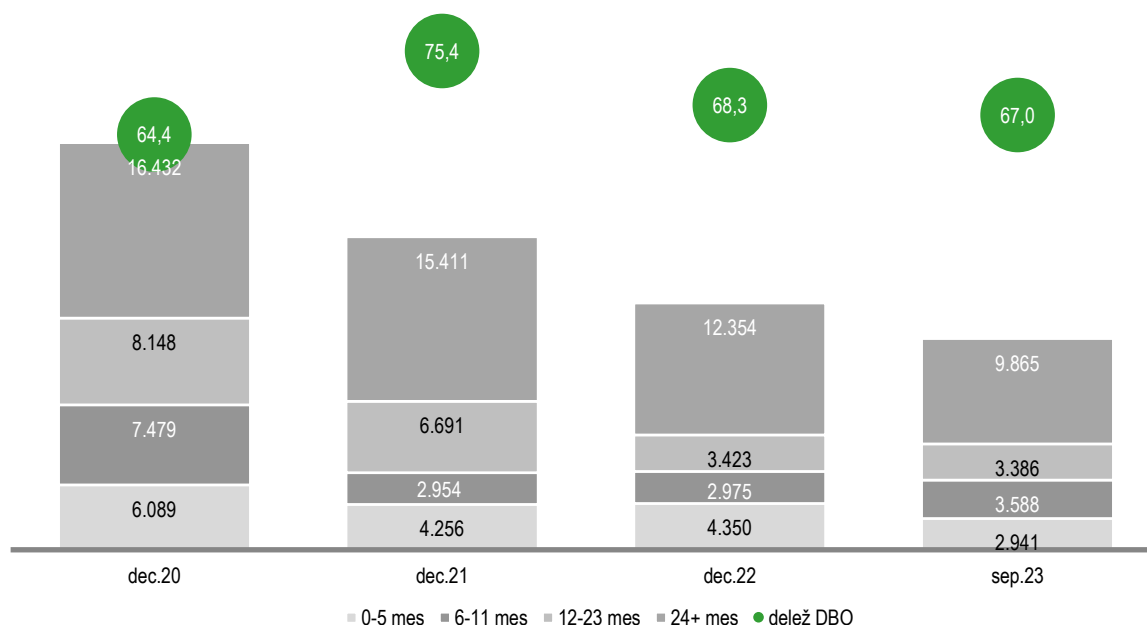

V primeru, da brezposelna oseba ni upravičena do DN oz. se ji je pravica že iztekla, ima pa prenizke dohodke za življenje, lahko pri Centru za socialno delo zaprosi za denarno socialno pomoč (v nadaljevanju DSP). Število prejemnikov DSP presega število upravičencev denarnega nadomestila, običajno pa se njihov delež giblje v obratni smeri kot delež prejemnikov DN; če število slednjih narašča, upada število prejemnikov DSP.

Število prejemnikov DSP v zadnjih letih upada s podobno dinamiko kot skupno število brezposelnih, saj se njihov delež bistveno ne spreminja. Konec leta 2020 je bilo med brezposelnimi 43,7 % prejemnikov DSP, konec letošnjega septembra pa 43,0 %. V septembru je DSP prejelo 19.780 brezposelnih, največ pa jih je bilo starih od 30 do 54 let (11.998 oseb), to pa je tudi skupina, v kateri je bil delež prejemnikov DSP med vsemi brezposelnimi višji od polovice (50,3 %). Med mladimi je bil delež 47,5 %, med starejšimi od 55 let pa 27,6 %.

S podaljševanjem brezposelnosti delež prejemnikov DSP narašča. V septembru letos je bilo med brezposelnimi manj kot 1 leto le 26,6 % prejemnikov DSP, med dolgotrajno brezposelnimi pa 61,9 %. Le dobra desetina (11,8 %) oseb, brezposelnih manj kot 3 mesece, je bila prejemnik DSP, že med prijavljenimi od 9 do 11 mesecev pa ta delež naraste na 48,7 %. Manj kot polovico prejemnikov med brezposelnimi je bilo še med prijavljenimi od 12 do 23 mesecev (46,8 %), na kar pa vpliva tudi vpliv starejših v tej skupini, ki še vedno prejemajo DN in posledično delež prejemnikov DSP ni tako visok. Po 2 letih brezposelnosti se večini oseb izteče prejemanje DN, zato med izrazito dolgotrajno brezposelnimi delež prejemnikov DSP naraste na 69,5 %.

Slika: Upravičenci do DSP po trajanju brezposelnosti

Obseg brezposelnosti vpliva tudi na število prejemnikov denarnega nadomestila in denarne socialne pomoči. Prejemnike denarnih pomoči je tako treba čim hitreje aktivirati in motivirati za zaposlitev, kar zahteva tudi večje sodelovanje ZRSZ z drugimi institucijami na področju socialne varnosti. Še večji izziv pa predstavljajo starejši, ki v večjem obsegu in dalj časa prejema DN, ter dolgotrajno brezposelni, ki zaradi slabših možnosti za zaposlitev, pogosteje prejema DSP.

4 Aktivna politika zaposlovanja

Aktivna politika zaposlovanja (APZ) je namenjena zmanjševanju neskladij med ponudbo in povpraševanjem na trgu dela. Na koriščenje programov APZ pomembno vpliva število in struktura brezposelnosti, saj se v programe vključujejo predvsem ranljive skupine (dolgotrajno brezposelni, nižje izobraženi in starejši), ki pa za vključevanje potrebujejo intenzivnejšo obravnavo in dolgotrajnejšo motivacijo.

Glavni namen izvajanja APZ v obdobju 2021–2025 bo zmanjševanje števila brezposelnih oseb, predvsem s povečevanjem delovne aktivnosti ranljivih skupin brezposelnih (starejši, osebe z nižjo izobrazbo, dolgotrajno brezposelni). Poudarek bo tudi na aktiviranju mladih brezposelnih, starih od 15 do 29 let, predvsem tistih, ki jim preteži dolgotrajna brezposelnost. V prihodnjih letih bo izziv izvajanja APZ programov v krepitvi in razvijanju izobraževanj in usposabljanj s ciljem zmanjšanja strukturne brezposelnosti in prilagajanja novim spremembam na trgu dela. S ciljem trajnejše vključitve na trg dela bodo podprti tudi programi, ki bodo spodbujali trajnostne zaposlitve in zaposlitve na zelenih delovnih mestih (Smernice za izvajanje ukrepov Aktivne politike zaposlovanja za obdobje 2021 - 2025).

Aktivna politika zaposlovanja je nabor ukrepov na trgu dela, ki so namenjeni povečanju zaposlenosti in zmanjšanju brezposelnosti, večji zaposljivosti oseb na trgu dela in povečanju konkurenčnosti in prožnosti delodajalcev.

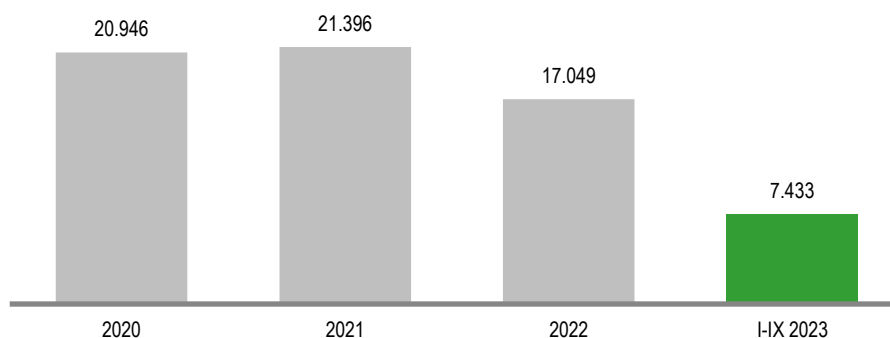
Vlada Republike Slovenije je na 47. redni seji dne 7. 1. 2021 sprejela smernice APZ za obdobje 2021–2025, ki kot strateški dokument določajo temeljne cilje APZ za obdobje do konca leta 2025.

Specifični cilj ESO4.1. iz Programa evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 (OP EKP 2021-2027) predvideva izboljšanje dostopa do zaposlitve in aktivacijske ukrepe za vse iskalce zaposlitve, zlasti mlade, predvsem v okviru izvajanja jamstva za mlade, dolgotrajno brezposelne in prikrajšane skupine na trgu dela, in neaktivne osebe, kot tudi s spodbujanjem samozaposlovanja in socialnega gospodarstva (ESS+). OP EKP 2021-2027 predvideva izvajanje ukrepov aktivne politike zaposlovanja (APZ) za učinkovito in hitro spodbujanje dostopa do zaposlitve za ciljne skupine starejših, nižje izobraženih, invalidov in neaktivnih v njihovem obdobju delovne aktivnosti preko aktivacije z usposabljanjem in izobraževanjem brezposelnih oseb in spodbudami za zaposlitev (subvencije za zaposlitev, povračila dela plače, ipd.). Vsebina neformalnih usposabljanj ali formalnih izobraževanj za brezposelne osebe bo opredeljena oz. še bolj prilagojena glede na potrebe delodajalcev predvsem na lokalni ravni območnih služb ZRSZ, upoštevajoč trajnost in zelena delovna mesta, avtomatizacijo in digitalizacijo delovnih mest. Identifikacijo potreb delodajalcev pri iskanju ustreznih kadrov bo podprta tudi v okviru načrtovanega razvoja in nadgradnje platforme za dolgoročno napovedovanje kompetenc oz. znanj in spretnosti, potrebnih na trgu dela in mreže pisarn za delodajalce na ZRSZ.

Da bi v prihodnje zagotovili ustrezne in zadostne kadre za potrebe delodajalcev, bo v Sloveniji posebno pozornost in prilagojene aktivnosti treba nameniti celotni skupini brezposelnih oseb, še zlasti pa dolgotrajno brezposelnim, starejšim in nizko izobraženim (tudi osebam z ISCED 3 ravnijo izobrazbe), kot tudi iskalcem zaposlitve ter osebam, katerih zaposlitev oz. samozaposlitev je ogrožena, predvsem z vidika zagotavljanja ustreznih kompetenc za lažji prehod na trg delovne sile ter skrajševanje trajanja brezposelnosti.

Zavod v letu 2023 izvaja tri ukrepe APZ: *Ukrep 1: Usposabljanje in izobraževanje*, *Ukrep 3: Spodbude za zaposlovanje in Ukrep 4: Kreiranje delovnih mest*; pri izvedbi programov APZ pa se je povezoval tudi z drugimi izvajalci.

Slika: Vključitve v programe APZ

V Poslovnem načrtu ZRSZ za leto 2023 je bil na področju APZ določen cilj, da se v programe APZ letos vključi skupno 9.742 oseb.

V ukrepe APZ je bilo v letu 2023 (januar – september) vključenih 7.433 brezposelnih oseb. Podpore pri (re)integraciji na trg dela so bile deležne posebej ogrožene skupine brezposelnih, med njimi v največjem deležu dolgotrajno brezposelne osebe (35,3 % vključitev), nižje izobraženi (35,0 %), starejši (32,2 %), mladi (26,3 %) prejemniki denarne socialne pomoči (25,5 %), poleg njih pa tudi prejemniki denarnega nadomestila (12,5 %).

Glede na strukturo razpoložljivih programov je bilo največ vključitev v programe ukrepov usposabljanje in izobraževanje (49,3 %), več kot tretjina (35,7 %) v programe ukrepa kreiranje novih delovnih mest in 15,1 % v spodbude za zaposlitev.

Glavni cilji pri izvajanju APZ v obdobju 2021–2025 ostajajo:

1. zmanjševanje števila dolgotrajno brezposelnih oseb,
2. hitrejša aktivacija brezposelnih, predvsem starejših od 50 let, nižje izobraženih (pod ISCED 3) in prejemnikov denarne socialne pomoči,
3. hitrejši prehod brezposelnih mladih do 29 let na trg dela – Jamstvo za mlade,
4. odprava strukturnih neskladij na trgu dela z namenom zagotoviti znanja in veščine za potrebe trga dela.

Programi APZ morajo biti v obdobju 2021-2025 hitro odzivni glede na potrebe na trgu dela.

Zaključek

Napovedi gospodarskih gibanj prihajajočega obdobja so zelo negotove, gospodarska aktivnost se umirja kot posledica političnih razmer v svetu (Ukrajina, Bližnji vzhod) ter visoke ravni inflacije. Napovedi različnih slovenskih in mednarodnih institucij glede gospodarske rasti v Sloveniji in drugih državah, pomembnejših partnericah Slovenije, so sicer še vedno pozitivne, a rast bo v naslednjih letih bolj umirjena. Za letos se napovedi spremembe slovenskega realnega BDP gibljejo od 1,2 % do 2,0 %, v letu 2024 pa napovedujejo nekoliko višjo rast, in sicer v višini od 2,2 % do največ 2,8 %.

UMAR v jesenski napovedi za letos napoveduje 935,3 tisoč formalno delovno aktivnih, za leto 2023 pa napoveduje 1,4 % rast delovne aktivnosti. Razmere na trgu dela bodo še naprej krojila tudi strukturna neskladja in težave z razpoložljivostjo delovne sile.

Število formalno delovno aktivnih se je v času pandemije zmanjševalo, a je z okrevanjem gospodarstva v zadnjih letih ponovno poraslo. V letu 2023 beležimo rekordno zaposlenost in najnižjo brezposelnost v času po osamosvojitvi. Po podatkih SURS-a je bilo v lanskem letu delovno aktivnih 921.988 oseb, kar je 2,4 % več kot v letu 2021. V letošnjih prvih osmih mesecih je bilo v povprečju delovno aktivnih 931.726 oseb, kar tudi presega povprečje predhodnega leta.

Razmere na trgu dela se vsako leto izboljšujejo; npr. **registrirana brezposelnost** se je v letošnjih prvih devetih mesecih zmanjšala za dobro desetino; nadaljnji upad brezposelnosti pa bo zaradi politično-gospodarskih razmer in neugodne strukture brezposelnosti upočasnen. V letošnjih devetih mesecih je bilo v povprečju registriranih 49.083 brezposelnih, UMAR za letos napoveduje povprečno brezposelnost v višini 48,8 tisoč, do leta 2025 pa naj bi bilo v zmanjšala na 44,9 tisoč oseb. Stopnja registrirane brezposelnosti naj bi bila letos 5,0 %, do leta 2025 pa naj bi se znižala na 4,5 %.

Registrirana brezposelnost, 45.999 (sep. 2023)

Nižje izobraženi	Starejši	Dolgotrajno brezposelni	Mladi
			
15.007 / 32,6 %	18.099 / 39,3 %	21.420 / 46,6 %	8.465 / 18,4 %

Največji izziv tudi v prihajajočem obdobju ostaja **povečanje delovne aktivnosti najbolj ranljivih skupin** brezposelnih oseb (starejši, dolgotrajno brezposelni, nižje izobraženi, mladi), kar se še posebej odraža v negotovih časih. Pogosto imajo te osebe še kombinacijo različnih omejitev oz. lastnosti, ki vplivajo na manjše možnosti vrnitve med delovno aktivne oz. zmanjšujejo njihovo konkurenčnost na trgu dela. Hkrati ostajajo v prihodnjih letih velik izziv demografske razmere, predvsem staranje prebivalstva in s tem pomanjkanje ustrezne delovne sile. Ustrezna izobraževanja in usposabljanja, znanja in prilagoditve za zeleni prehod, vseživljenjsko učenje ter vlaganje v razvoj (digitalnih) veščin in spretnosti za prožnejše prilagajanje hitrim spremembam na trgu dela ter prilagoditve delovnih mest, so ključ do premostitve omenjenih izzivov, s katerimi se bomo v prihodnje soočali.

Viri

- Banka Slovenije (2023): *Pregled makroekonomskih gibanj z napovedmi – junij 2023*. URL: https://bankaslovenije.blob.core.windows.net/publication-files/pregled-makroekonomskih-gibanj-z-napovedmi-junij-2023_1.pdf (26. oktober 2023).
- European Commission (2023): *European Economic Forecast - Summer 2023*. URL: https://economy-finance.ec.europa.eu/system/files/2023-09/ip255_en.pdf (26. oktober 2023).
- International Monetary Fund (2022): *World Economic Outlook: Countering the cost-of-living crisis*. URL: <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2023/10/10/world-economic-outlook-october-2023> (26. oktober 2023).
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (2020): *Smernice za izvajanje ukrepov aktivne politike zaposlovanja za obdobje 2021 - 2025*. Ljubljana: Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (2021): *Analiza razmer na trgu dela in projekcija potreb gospodarstva in javnega sektorja do leta 2035*. Ljubljana: Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti; Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (2021): *Strokovna podlaga za določitev ciljev Slovenije za leto 2030*. Ljubljana: Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti; Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport.
- Organisation for Economic Co-operation and Development (2023): *Slovenia Economic Snapshot*. URL: <https://www.oecd.org/economy/slovenia-economic-snapshot/> (28. oktober 2023).
- Program evropske kohezijske politike v obdobju 2021-2027 v Sloveniji, uradna verzija (2022) URL: <https://evropskasredstva.si/app/uploads/2022/12/Program-evropske-kohezijske-politike-sprejeta-verzija-12.-12.-2022.pdf> (28. oktober 2023).
- Služba Vlade Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko (2017): *Strategija razvoja Slovenije 2030*. Ljubljana: Služba vlade Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko.
- Statistični urad Republike Slovenije (2023): Podatkovna baza SiStat. URL: <https://pxweb.stat.si/SiStat/sl> (26. oktober 2023).
- Urad za makroekonomske analize in razvoj (2023): *Jesenska napoved gospodarskih gibanj 2023*. URL: https://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/napovedi/jesen/2023/JNGG_2023_s.pdf (22. oktober 2023).
- Zavod RS za zaposlovanje (2016): *Strategija dela z DBO*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje.
- Zavod RS za zaposlovanje (2023): *Poslovni načrt ZRSZ 2023*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje.
- Zavod RS za zaposlovanje (2023): *Napovednik zaposlovanja 2023/1*. URL: https://www.ess.gov.si/fileadmin/user_upload/Trg_dela/Dokumenti_TD/Napovednik_zaposlovanja/Porocilo_NapZap_2023_pomlad.pdf (18. oktober 2023).

Priloge

Tabela 1: Brezposelnost po območni službi prijave

Leto/obdobje	SLO	CE	KP	KR	LJ	MB	MS	NG	NM	PT	SE	TR	VE
2020	85.003	9.197	6.143	6.173	23.893	11.631	6.096	3.330	4.014	3.264	3.420	2.572	5.271
2021	74.316	7.978	5.404	5.049	21.711	10.261	4.818	2.898	3.506	2.995	3.157	2.332	4.209
2022	56.665	6.327	3.870	3.468	16.489	7.784	3.621	2.074	3.002	2.185	2.532	1.819	3.494
I-IX 2023	49.083	5.643	3.369	2.933	14.002	6.623	3.229	1.773	2.730	1.798	2.273	1.499	3.210

indeks

Ø 2021/ Ø 2020	87,4	86,7	88,0	81,8	90,9	88,2	79,0	87,0	87,3	91,8	92,3	90,7	79,9
Ø 2022/ Ø 2021	76,2	79,3	71,6	68,7	75,9	75,9	75,2	71,6	85,6	73,0	80,2	78,0	83,0
Ø I-IX 23/Ø I-IX 22	84,7	87,9	85,5	82,6	82,7	82,8	87,7	83,4	89,6	80,5	88,7	79,2	90,8

stopnja registrirane brezposelnosti

2020	8,7	9,7	8,6	6,4	7,9	10,9	12,8	6,3	7,6	8,5	10,0	9,3	8,9
2021	7,6	8,4	7,5	5,2	7,2	9,6	10,3	5,5	6,7	7,9	9,2	8,4	7,1
2022	5,8	6,6	5,3	3,6	5,5	7,2	7,8	3,9	5,7	5,7	7,3	6,5	5,8
I-VIII 2023	5,0	5,9	4,6	3,1	4,6	6,2	7,0	3,3	5,2	4,7	6,5	5,3	5,3

Tabela 2: Priliv v registrirano brezposelnost po območni službi prijave

Leto/obdobje	SLO	CE	KP	KR	LJ	MB	MS	NG	NM	PT	SE	TR	VE
2020	98.244	9.681	8.037	9.217	24.248	14.240	6.718	4.202	4.364	4.892	3.352	2.657	6.636
2021	62.707	6.794	4.821	5.209	14.778	9.159	4.846	2.501	2.687	3.381	2.162	1.827	4.542
2022	59.757	6.413	4.705	4.854	14.529	8.726	4.656	2.350	2.873	2.746	2.109	1.648	4.148
I-IX 2023	42.570	4.437	3.153	3.356	10.562	6.663	3.230	1.696	1.830	1.969	1.325	1.265	3.084

indeks													
2021/2020	63,8	70,2	60,0	56,5	60,9	64,3	72,1	59,5	61,6	69,1	64,5	68,8	68,4
2022/2021	95,3	94,4	97,6	93,2	98,3	95,3	96,1	94,0	106,9	81,2	97,5	90,2	91,3
I-IX 23/I-IX 22	99,4	96,7	95,6	98,3	100,5	106,6	99,2	98,1	83,3	100,4	88,9	101,4	106,7

razlog prijave I-IX 2023													
iskalec prve zaposlitve	3.629	363	240	225	1.044	499	236	136	299	138	159	103	187
iztek zaposlitve za dol. čas	20.979	2.383	1.588	1.565	4.705	3.428	1.396	862	877	1.209	717	661	1.588
stečaj podjetja	353	27	29	30	132	45	25	4	13	15	11	10	12
presežni delavci	6.915	530	460	617	1.888	1.188	554	290	256	247	144	142	599
drugi razlogi	10.694	1.134	836	919	2.793	1.503	1.019	404	385	360	294	349	698

struktura priliva I-IX 2023													
iskalec prve zaposlitve	8,5	8,2	7,6	6,7	9,9	7,5	7,3	8,0	16,3	7,0	12,0	8,1	6,1
iztek zaposlitve za dol. čas	49,3	53,7	50,4	46,6	44,5	51,4	43,2	50,8	47,9	61,4	54,1	52,3	51,5
stečaj podjetja	0,8	0,6	0,9	0,9	1,2	0,7	0,8	0,2	0,7	0,8	0,8	0,8	0,4
presežni delavci	16,2	11,9	14,6	18,4	17,9	17,8	17,2	17,1	14,0	12,5	10,9	11,2	19,4
drugi razlogi	25,1	25,6	26,5	27,4	26,4	22,6	31,5	23,8	21,0	18,3	22,2	27,6	22,6

indeks I-IX 23/ I-IX 22													
iskalec prve zaposlitve	99,1	110,3	97,2	98,3	105,1	99,8	86,8	84,5	100,7	86,8	93,0	77,4	109,4
iztek zaposlitve za dol. čas	94,0	91,3	91,0	97,5	94,7	97,5	84,5	92,0	93,0	96,4	86,3	97,5	101,2
stečaj podjetja	78,8	87,1	116,0	85,7	95,7	91,8	100,0	80,0	86,7	100,0	220,0	71,4	13,2
presežni delavci	107,9	95,5	102,2	93,9	103,6	130,7	155,6	114,6	56,4	124,1	73,5	94,7	147,9
drugi razlogi	106,9	106,6	100,5	103,6	108,1	118,1	107,2	108,3	78,7	107,8	102,1	127,8	106,9

Tabela 3: Odliv iz registrirane brezposelnosti po območni službi prijave

Leto/obdobje	SLO	CE	KP	KR	LJ	MB	MS	NG	NM	PT	SE	TR	VE
2020	86.253	8.907	6.605	7.913	20.485	12.472	6.897	3.533	3.937	4.122	2.908	2.271	6.203
2021	84.021	8.909	6.696	7.284	20.466	12.011	6.639	3.534	3.520	4.204	2.854	2.385	5.519
2022	72.545	7.445	5.541	5.861	18.666	10.766	5.301	2.869	3.209	3.398	2.556	2.183	4.750
I-IX 2023	49.752	5.182	3.839	4.021	12.267	7.790	3.908	1.947	1.965	2.386	1.582	1.365	3.500
indeks													
2021/2020	97,4	100,0	101,4	92,1	99,9	96,3	96,3	100,0	89,4	102,0	98,1	105,0	89,0
2022/2021	86,3	83,6	82,8	80,5	91,2	89,6	79,8	81,2	91,2	80,8	89,6	91,5	86,1
I-IX 23/I-IX 22	87,7	89,2	87,8	88,4	84,9	92,2	91,0	85,2	80,7	88,5	77,6	81,3	94,9
razlog odjave I-IX 2023													
Zaposlitev oz. samozaposlitev	32.533	3.410	2.494	2.648	7.978	5.094	2.483	1.189	1.271	1.619	1.097	822	2.428
Prehod v neaktivnost*	5.212	558	327	416	1.256	705	375	237	307	220	215	152	444
Kršitev obveznosti	2.537	241	192	229	711	539	139	71	132	97	41	41	104
Prehod v druge evidence	3.916	431	287	222	821	646	613	144	99	205	67	212	169
Drugi razlogi	5.554	542	539	506	1.501	806	298	306	156	245	162	138	355
struktura odliva I-IX 2023													
Zaposlitev oz. samozaposlitev	65,4	65,8	65,0	65,9	65,0	65,4	63,5	61,1	64,7	67,9	69,3	60,2	69,4
Prehod v neaktivnost*	10,5	10,8	8,5	10,3	10,2	9,1	9,6	12,2	15,6	9,2	13,6	11,1	12,7
Kršitev obveznosti	5,1	4,7	5,0	5,7	5,8	6,9	3,6	3,6	6,7	4,1	2,6	3,0	3,0
Prehod v druge evidence	7,9	8,3	7,5	5,5	6,7	8,3	15,7	7,4	5,0	8,6	4,2	15,5	4,8
Drugi razlogi	11,2	10,5	14,0	12,6	12,2	10,3	7,6	15,7	7,9	10,3	10,2	10,1	10,1
indeks I-IX 23/ I-IX 22													
Zaposlitev oz. samozaposlitev	88,7	89,5	89,1	90,2	86,7	89,4	90,9	84,4	86,2	86,6	87,1	81,8	96,9
Prehod v neaktivnost*	86,4	91,9	84,7	90,2	82,5	97,6	93,5	82,9	79,7	83,3	87,4	67,9	84,1
Kršitev obveznosti	89,5	92,7	118,5	100,0	91,0	101,9	76,4	73,2	86,8	63,4	52,6	55,4	75,4
Prehod v druge evidence	93,7	93,9	76,1	77,1	84,6	119,9	105,5	85,7	53,8	179,8	42,7	116,5	106,3
Drugi razlogi	79,3	80,5	83,6	79,7	75,8	83,6	74,5	94,2	65,0	83,1	54,2	71,1	98,9

* Sprememba ZUTD je spremenila evidence, ki jih vodi Zavod, ter pogoje, po katerih se osebe prenašajo v te evidence.

Tabela 4: Dolgotrajna brezposelnost po območni službi prijave

Obdobje	SLO	CE	KP	KR	LJ	MB	MS	NG	NM	PT	SE	TR	VE
dec. 2020	39.404	4.380	2.497	2.012	12.202	5.429	2.895	1.396	2.022	1.279	1.889	1.300	2.103
dec. 2021	37.179	4.026	2.412	1.925	12.014	5.133	2.188	1.339	1.906	1.281	1.865	1.252	1.838
dec. 2022	25.361	3.051	1.530	1.012	7.903	3.377	1.543	886	1.512	843	1.380	854	1.470
sep. 2023	21.420	2.708	1.238	779	6.567	2.669	1.263	717	1.547	626	1.344	685	1.277

delež DBO v skupni brezposelnosti, v %

dec. 2020	45,1	47,4	38,6	31,5	49,2	45,0	48,2	40,2	50,4	36,4	52,6	49,0	41,9
dec. 2021	56,4	56,6	52,6	44,9	62,7	55,6	51,8	54,8	60,0	47,6	64,4	59,6	45,5
dec. 2022	47,7	50,1	40,8	30,8	52,7	47,0	42,9	45,9	53,3	41,1	56,3	54,8	42,8
sep. 2023	46,6	50,7	40,7	29,7	49,4	43,9	43,3	42,7	57,5	37,9	61,0	47,0	42,2

DBO po starosti, sep. 2023

15-29 let	2.445	226	129	100	720	278	173	58	312	55	200	77	117
30-39 let	3.849	403	203	134	1.404	461	197	95	318	94	214	148	178
40-49 let	4.943	579	310	173	1.632	628	256	174	343	134	277	179	258
50-54 let	2.419	339	137	65	683	338	149	89	140	81	172	78	148
55 let ali več	7.764	1.161	459	307	2.128	964	488	301	434	262	481	203	576

DBO po izobrazbi, sep. 2023

osnovna šola ali manj	7.512	828	408	229	2.089	745	554	255	940	179	613	282	390
nižje, srednje poklicno izobraževanje	5.657	873	308	187	1.473	733	341	185	307	211	412	211	416
srednje strokovno, splošno izobr.	5.065	638	328	211	1.787	694	213	163	200	158	227	136	310
visokošolsko izobraževanje 1.-3. stopnje	3.186	369	194	152	1.218	497	155	114	100	78	92	56	161

DBO po spolu, sep. 2023

Moški	11.213	1.386	613	450	3.574	1.346	645	392	821	272	749	390	575
Ženske	10.207	1.322	625	329	2.993	1.323	618	325	726	354	595	295	702

Tabela 5: Brezposelni, stari 50 let ali več, po območni službi prijave

Obdobje	SLO	CE	KP	KR	LJ	MB	MS	NG	NM	PT	SE	TR	VE
dec. 2020	30.889	3.450	2.358	2.143	8.323	4.080	2.273	1.313	1.418	1.233	1.425	919	1.954
dec. 2021	25.371	2.931	1.775	1.568	6.935	3.354	1.734	1.059	1.207	1.081	1.256	761	1.710
dec. 2022	20.477	2.595	1.398	1.220	5.384	2.740	1.439	824	1.012	868	980	567	1.450
sep. 2023	18.099	2.342	1.166	1.066	4.819	2.456	1.179	705	912	722	910	517	1.305

delež starejših v skupni brezposelnosti, v %													
dec. 2020	35,4	37,3	36,4	33,5	33,5	33,8	37,8	37,8	35,3	35,1	39,7	34,6	38,9
dec. 2021	38,5	41,2	38,7	36,5	36,2	36,3	41,0	43,3	38,0	40,2	43,4	36,2	42,3
dec. 2022	38,5	42,7	37,3	37,1	35,9	38,1	40,0	42,7	35,7	42,3	40,0	36,4	42,2
sep. 2023	39,3	43,9	38,4	40,7	36,2	40,4	40,4	42,0	33,9	43,7	41,3	35,5	43,2

starejši po starosti, sep. 2023													
50-54 let	4.433	564	284	230	1.242	623	304	171	214	174	227	135	265
55-59 let	7.430	1.004	461	481	1.816	983	439	277	453	341	367	204	604
60 let ali več	6.236	774	421	355	1.761	850	436	257	245	207	316	178	436

starejši po trajanju brezposelnosti, sep. 2023													
0-5 mesecev	4.591	469	330	418	1.147	699	328	176	182	255	141	143	303
6-11 mesecev	3.325	373	240	276	861	455	214	139	156	124	116	93	278
12 mesecev ali več	10.183	1.500	596	372	2.811	1.302	637	390	574	343	653	281	724

starejši po izobrazbi, sep. 2023													
osnovna šola ali manj	5.211	712	324	251	1.205	598	464	240	324	186	326	183	398
nižje, srednje poklicno izobraževanje	5.500	822	323	277	1.249	776	365	198	304	277	318	169	422
srednje strokovno, splošno izobr.	4.505	532	328	297	1.347	639	225	153	180	183	198	109	314
visokošolsko izobraževanje 1.-3. stopnje	2.883	276	191	241	1.018	443	125	114	104	76	68	56	171

starejši po spolu, sep. 2023													
moški	9.496	1.188	605	551	2.687	1.294	617	382	520	352	452	280	568
ženske	8.603	1.154	561	515	2.132	1.162	562	323	392	370	458	237	737

Tabela 6: Brezposelni, stari 15–29 let, po območni službi prijave

Obdobje	SLO	CE	KP	KR	LJ	MB	MS	NG	NM	PT	SE	TR	VE
dec. 2020	18.336	1.920	1.117	1.427	4.874	2.754	1.417	669	880	902	780	540	1.056
dec. 2021	12.749	1.298	771	887	3.428	1.962	912	418	694	600	563	407	809
dec. 2022	10.429	1.125	628	681	2.724	1.502	829	320	670	434	501	298	717
sep. 2023	8.465	890	471	495	2.292	1.139	622	287	656	296	462	293	562

delež mladih v skupni brezposelnosti, v %													
dec. 2020	21,0	20,8	17,3	22,3	19,6	22,8	23,6	19,3	21,9	25,7	21,7	20,3	21,0
dec. 2021	19,3	18,2	16,8	20,7	17,9	21,2	21,6	17,1	21,9	22,3	19,4	19,4	20,0
dec. 2022	19,6	18,5	16,7	20,7	18,2	20,9	23,1	16,6	23,6	21,1	20,4	19,1	20,9
sep. 2023	18,4	16,7	15,5	18,9	17,2	18,7	21,3	17,1	24,4	17,9	21,0	20,1	18,6

mladi po starosti, sep. 2023													
15-19 let	924	97	23	51	183	114	92	21	143	34	99	27	40
20-24 let	3.064	319	181	174	727	428	261	104	225	118	186	101	240
25-29 let	4.477	474	267	270	1.382	597	269	162	288	144	177	165	282

mladi po trajanju brezposelnosti, sep. 2023													
0-5 mesecev	4.209	453	244	299	1.048	620	296	178	244	177	174	152	324
6-11 mesecev	1.811	211	98	96	524	241	153	51	100	64	88	64	121
12 mesecev ali več	2.445	226	129	100	720	278	173	58	312	55	200	77	117

mladi po izobrazbi, sep. 2023													
osnovna šola ali manj	3.544	267	179	194	969	418	283	107	469	68	256	155	179
nižje, srednje poklicno izobraževanje	1.598	228	87	87	362	254	125	50	63	78	80	46	138
srednje strokovno, splošno izobr.	2.227	261	153	134	628	297	156	84	82	99	94	65	174
visokošolsko izobraževanje 1.-3. stopnje	1.096	134	52	80	333	170	58	46	42	51	32	27	71

mladi po spolu, sep. 2023													
moški	4.136	429	226	245	1.181	532	286	146	305	126	249	165	246
ženske	4.329	461	245	250	1.111	607	336	141	351	170	213	128	316

Tabela 7: Brezposelni, nižje izobraženi (1+2 raven), po območni službi prijave

Obdobje	SLO	CE	KP	KR	LJ	MB	MS	NG	NM	PT	SE	TR	VE
dec. 2020	27.253	2.668	2.087	1.978	7.291	3.519	2.237	1.126	1.803	873	1.304	970	1.397
dec. 2021	21.471	2.099	1.498	1.367	6.006	2.812	1.648	779	1.534	669	1.124	756	1.179
dec. 2022	17.218	1.797	1.207	1.024	4.535	2.157	1.338	613	1.467	508	966	569	1.037
sep. 2023	15.007	1.554	958	731	4.104	1.723	1.140	552	1.453	391	924	573	904

delež BO brez izobrazbe v skupni brezposelnosti, v %

dec. 2020	31,2	28,9	32,2	30,9	29,4	29,1	37,2	32,5	44,9	24,9	36,3	36,5	27,8
dec. 2021	32,5	29,5	32,7	31,8	31,3	30,4	39,0	31,9	48,3	24,9	38,8	36,0	29,2
dec. 2022	32,4	29,5	32,2	31,1	30,2	30,0	37,2	31,7	51,7	24,7	39,4	36,5	30,2
sep. 2023	32,6	29,1	31,5	27,9	30,9	28,3	39,1	32,9	54,0	23,7	41,9	39,3	29,9

BO brez izobrazbe po starosti, sep. 2023

15-29 let	3.544	267	179	194	969	418	283	107	469	68	256	155	179
30-39 let	3.185	270	223	151	1.022	347	192	96	357	74	181	122	150
40-49 let	3.067	305	232	135	908	360	201	109	303	63	161	113	177
50-54 let	1.473	182	100	72	355	187	130	64	89	57	95	57	85
55 let ali več	3.738	530	224	179	850	411	334	176	235	129	231	126	313

BO brez izobrazbe po trajanju brezposelnosti, sep. 2023

0-5 mesecev	4.860	453	350	347	1.256	688	373	208	317	154	181	195	338
6-11 mesecev	2.635	273	200	155	759	290	213	89	196	58	130	96	176
12 mesecev ali več	7.512	828	408	229	2.089	745	554	255	940	179	613	282	390

BO brez izobrazbe po spolu, sep. 2023

moški	8.169	831	502	405	2.400	899	598	316	735	194	522	327	440
ženske	6.838	723	456	326	1.704	824	542	236	718	197	402	246	464

Tabela 8: Prejemniki denarnega nadomestila po območni službi prijave

Obdobje	SLO	CE	KP	KR	LJ	MB	MS	NG	NM	PT	SE	TR	VE
dec. 2020	25.236	2.548	2.035	2.662	6.402	3.236	1.616	1.186	1.091	1.150	873	658	1.779
dec. 2021	17.214	1.812	1.171	1.692	4.234	2.201	1.064	699	864	833	636	419	1.589
dec. 2022	14.964	1.632	1.087	1.554	3.772	1.904	881	634	810	589	557	310	1.234
avg. 2023	14.095	1.437	897	1.378	3.706	1.957	775	641	703	581	450	376	1.194

**delež prejemnikov DN v
skupni brezposelnosti, v %**

dec. 2020	28,9	27,6	31,4	41,6	25,8	26,8	26,9	34,2	27,2	32,7	24,3	24,8	35,4
dec. 2021	26,1	25,5	25,6	39,4	22,1	23,8	25,2	28,6	27,2	30,9	22,0	19,9	39,3
dec. 2022	28,1	26,8	29,0	47,2	25,1	26,5	24,5	32,8	28,6	28,7	22,7	19,9	35,9
avg. 2023	29,7	26,5	28,8	50,0	27,2	30,5	25,7	36,9	26,0	33,8	20,2	25,0	38,3

**prejemniki DN po
starosti, avg. 2023**

15-29 let	1.627	176	103	147	391	238	90	86	70	56	54	60	156
30-39 let	2.356	222	158	211	661	327	121	110	108	96	86	59	197
40-49 let	2.204	223	161	210	633	285	121	106	91	81	54	60	179
50-54 let	932	96	66	97	250	125	71	42	44	35	17	23	66
55 let ali več	6.976	720	409	713	1.771	982	372	297	390	313	239	174	596

**prejemniki DN po
izobrazbi, avg. 2023**

osnovna šola ali manj	2.696	292	157	246	654	334	151	140	164	83	101	88	286
nižje, srednje poklicno izobraževanje	3.447	406	200	321	723	527	225	139	200	193	111	95	307
srednje strokovno, splošno izobr.	4.172	418	293	397	1.136	574	221	168	181	167	151	109	357
visokošolsko izobraževanje 1.-3. stopnje	3.780	321	247	414	1.193	522	178	194	158	138	87	84	244

**prejemniki DN po
spolu, avg. 2023**

moški	6.380	640	392	591	1.788	894	340	296	339	250	184	171	495
ženske	7.715	797	505	787	1.918	1.063	435	345	364	331	266	205	699

Tabela 9: Upravičenci do denarne socialne pomoči po območni službi prijave

Obdobje	SLO	CE	KP	KR	LJ	MB	MS	NG	NM	PT	SE	TR	VE
dec. 2020	37.617	4.157	2.554	2.029	10.567	6.068	2.864	1.048	1.821	1.546	1.563	1.390	2.010
dec. 2021	29.077	3.167	1.983	1.396	8.528	4.661	1.995	808	1.494	1.137	1.339	1.145	1.424
dec. 2022	22.893	2.638	1.472	918	6.525	3.569	1.682	600	1.353	839	1.205	856	1.236
sep. 2023	19.627	2.323	1.173	702	5.627	3.003	1.468	524	1.291	664	1.103	759	990

delež upravičencev DSP v skupni brezposelnosti, v %

dec. 2020	43,1	45,0	39,4	31,7	42,6	50,2	47,6	30,2	45,4	44,0	43,6	52,4	40,0
dec. 2021	44,1	44,5	43,3	32,5	44,5	50,5	47,2	33,1	47,0	42,2	46,2	54,5	35,2
dec. 2022	43,0	43,4	39,3	27,9	43,5	49,6	46,8	31,1	47,7	40,9	49,2	54,9	36,0
sep. 2023	42,7	43,5	38,6	26,8	42,3	49,4	50,3	31,2	48,0	40,2	50,1	52,1	32,7

upravičenci DSP po starosti, sep. 2023

15-29 let	4.005	396	183	154	1.022	591	383	90	413	136	274	141	222
30-39 let	4.801	513	276	187	1.525	665	306	118	374	165	253	185	234
40-49 let	5.110	590	328	210	1.528	763	331	159	325	146	256	206	268
50-54 let	2.011	264	117	54	563	348	147	65	85	66	115	79	108
55 let ali več	3.700	560	269	97	989	636	301	92	94	151	205	148	158

upravičenci DSP po trajanju brezposelnosti, sep. 2023

0-5 mesecev	2.843	333	170	142	682	530	300	78	122	145	93	109	139
6-11 mesecev	3.563	433	245	180	896	555	320	94	178	157	150	139	216
12 mesecev ali več	13.221	1.557	758	380	4.049	1.918	848	352	991	362	860	511	635

upravičenci DSP po izobrazbi, sep. 2023

osnovna šola ali manj	7.843	752	430	247	2.139	978	732	190	951	189	579	339	317
nižje, srednje poklicno izobraževanje	4.996	713	298	193	1.275	826	358	148	154	205	279	220	327
srednje strokovno, splošno izobr.	4.534	584	301	181	1.476	749	247	128	136	177	182	141	232
visokošolsko izobraževanje 1.-3. stopnje	2.254	274	144	81	737	450	131	58	50	93	63	59	114

upravičenci DSP po spolu, sep. 2023

moški	10.484	1.191	613	402	3.167	1.490	766	302	662	316	647	430	498
ženske	9.143	1.132	560	300	2.460	1.513	702	222	629	348	456	329	492

Tabela 10: Vključevanje v programe APZ (po ZUTD)

UKREP/AKTIVNOST/PODAKTIVNOST	2020	2021	2022	I-IX 2023
UKREP 1: USPOSABLJANJE IN IZOBRAŽEVANJE	9.865	12.607	12.300	3.661
1.1.1.1. Programi neformalnega izobraževanja in usposabljanja	1.097	1.932	1.377	-
1.1.1.2. NPK Potrjevanje	721	775	642	179
1.1.1.3. Programi neformalnega izobraževanja in usposabljanja za mlade	899	1.206	791	-
1.1.1.4. Lokalni programi neformalnega izobraževanja in usposabljanja	2.774	4.076	5.350	2.617
1.1.2.2. Vključitev oseb v podporne in razvojne programe	857	587	163	-
1.1.2.4. Projektno učenje mlajših odraslih (PUM-O+)	-	-	-	245
1.1.2.4. PUMo Projektno učenje mlajših odraslih	441	308	701	130
1.1.2.5. Praktični programi za spodbujanje zaposlovanja (MIC)	52	2	-	-
1.1.4.1. Delovni preizkus	111	-	-	-
1.1.4.3. Usposabljanje na delovnem mestu	457	646	376	-
1.1.4.4. Usposabljanje na delovnem mestu - mladi	790	1.290	539	-
1.1.4.6. UDM za osebe na področju mednarodne zaščite in tujce	11	3	12	9
1.1.4.7. Usposabljammo lokalno	790	792	1.542	287
1.1.5.1. Delovni preizkus 30 plus	99	275	115	-
1.1.5.2. Delovni preizkus za mlade	188	226	74	-
1.1.5.3. Delovni preizkus	229	133	175	38
1.2.1.1. Programi formalnega izobraževanja	349	356	443	156
UKREP 3: SPODBUDE ZA ZAPOSILITEV	7.557	4.860	1.853	1.121
3.1.1.3. Spodbujanje zaposlovanja - Zaposli.me	883	-	-	-
3.1.1.4. Spodbude za trajno zaposlovanje mladih	225	-	-	-
3.1.1.6. Spodbude za zaposlitev mladih - Zaposlimo mlade	4	-	-	-
3.1.1.7. Spodbujanje zaposlovanja starejših - Aktivni do upokojitve	211	-	-	-
3.1.1.8. Spodbude za trajno zaposlovanje mladih v vzhodni regiji	224	1	-	-
3.1.1.9. Spodbujanje zaposlovanja - Zaposli.me	2.411	3.778	1.139	-
3.1.2.1. Spodbude za trajno zaposlovanje mladih	1.054	456	-	-
3.1.2.2. Spodbude za trajno zaposlovanje mladih v vzhodni regiji	315	477	-	-
3.1.2.3. Zelena delovna mesta	-	67	91	193
3.1.2.4. Hitrejši vstop mladih na trg dela	-	-	591	600
3.1.2.5. Priložnost zame	-	-	-	328
3.2.1.1. Povračilo prispevkov na podlagi ZRPPR1015	81	55	29	-
3.2.1.2. Povračilo prispevkov na podlagi ZSRR-2	31	17	3	-
3.3.1.1. Spodbude za zaposlovanje prejemnikov denarnega nadomestila	2.118	9	-	-
UKREP 4: KREIRANJE NOVIH DELOVNIH MEST	3.524	3.929	2.896	2.651
4.1.1.1. Javna dela	3.259	3.196	2.194	2.645
4.1.1.4. Javna dela Pomoč osebam na področju mednarodne zaščite	16	10	7	-
4.1.1.5. Javna dela Pomoč pri omlitvi posledic epidemije COVID 19	-	453	525	-
4.2.1.1. Učne delavnice	191	189	110	-
4.2.1.2. Spodbude za zaposlovanje oseb iz programa Učne delavnice	19	-	-	-
4.2.1.3. Spodbude za zaposlovanje oseb iz programa Učne delavnice	39	81	60	6
SKUPAJ APZ - BO	20.946	21.396	17.049	7.433